Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NĂM THỨ MƯỜI SÁU, SỐ 800 — 2859 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY CHỦ-NHẬT 16 SEPTEMBRE 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Phật-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	14 00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10 00	5.00	2.50	

Bản mua báo có kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 5518

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$20 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m.
Petites annonces classées. . . 0$20 la ligne

Tục khanh-điếu của ta nên cải-lương

Đời nào cũng thế, nước nào cũng thế, người ta sinh trưởng đoàn tụ ở trong một xã-hội, tất phải vãng lai giao tiếp với nhau, khi vui có nhau, khi buồn có nhau, lại phải mượn chút lễ vật để tỏ tình thân ái, vì thế mới sinh ra có lễ khánh điếu, đó cũng là một lẽ đương nhiên. Ở xã-hội ta xưa kia, phong-tục còn chất phác, tính người còn kiệm ước, phàm những việc vãng lại giao tiếp, đã tùy gia phong kiệm, một vừa hai phải, gọi là đủ lễ thi thôi. Đến bây giờ thời thế đã biến thiên, phong-tục đã thay đổi, lòng người ham chuộng cũng khác hẳn xưa; ganh nhau về đường xa-xỉ, đua nhau về lối phù hoa; nhất là ở các nơi thành thị, sẵn tiền lắm bạc, gặp việc gì cũng muốn làm cho sang trọng hơn người, để mua lấy cái hãnh diện trong một lúc. Người này như thế, người kia lại muốn hơn thế, thành ra cái tục khánh điếu, lại cứ một ngày một phù phí thêm lên. Thường thấy lắm nhà nhân có việc bỉ hay là việc hiếu, mà lễ vật của mọi người đem đến, tính ra có đến giảm bảy trăm đồng, mà phần nhiều là những đồ phù phiếm không thiết dùng cả, thế chẳng phải là tục rất phù phí mà đáng tiếc lắm dư?

Ngày xưa ở các chốn thôn quê, và đôi khi ở các nơi thành thị cũng có, thường thấy những hội hiếu hỉ, người trong hội đóng tiền đặt lãi, lễ ai có việc cưới xin hay là ma chay, thì lấy tiền ấy mà giúp cho, vừa được tỏ tình thân ái, mà lại giúp đỡ được nhau trong khi có công việc, ý tứ rất là hay, thật là một việc ích lợi chung cho cả người trong hội. Bây giờ tục khánh điếu của ta như thế, tưởng là long trọng hơn trước. Nhưng những đồ trong việc khánh điếu, thì phần nhiều là xa hoa phù phiếm, người sắm lễ vật ấy thì tốn nhiều tiền, mà người nhận lễ vật ấy thì hư phí mà không thiết dụng, thế chẳng phải là phần tổn hại nhiều mà phần lợi ích không được mấy ư?

Lại còn có cái hại này nữa: những nhà phong lưu dư dụ, thì thêm một khoản chi tiêu như thế, cũng chẳng thấm vào đâu, khốn cho những nhà gia-tư thường thường, sinh-kế cũng không lấy gì làm dư dụ, mà vì cái tập tục bó buộc, cũng phải gắng gượng theo đời, chẳng lẽ người có mà mình không, chẳng lẽ nợ người mà không giả, việc khánh điếu mới thành ra một khoản chi tiêu to, mà thêm một việc rất phiền lụy, thế có phải chỉ tại những nhà giàu có muốn bày chuyện cho thêm sang trọng mà làm cho những nhà túng thiếu lại càng thêm túng thiếu không?

Ôi! ở cái thời buổi đồng-chước, sinh-kế gian nan này, ta tưởng nên biết cái giá-trị đồng tiền và tìm cách lợi dụng đồng tiền, há nên đem của mỡ hôi nước mắt mà quăng vào nơi vô dụng, thế chẳng đáng tiếc lắm ư? Cứ theo cái ý-kiến thiển cận của tôi, phàm những phẩm vật dùng ở trong việc khánh điếu, chỉ nên dùng những thứ thiết dụng (như câu, rượu vân vân), không nữa thì nhiều ít cứ dùng tiền (khi đầu tất nhiều người cho là ngang chướng quê mùa, nhưng mà lâu lâu rồi cũng quen đi, ở các chốn thôn quê ta, cũng có vài nơi xưa nay vẫn theo tục ấy) có thế thì đồng tiền mới khỏi uổng phí, và thật hợp cái nghĩa giúp đỡ lẫn nhau, như cái ý hay của hội hiếu hỉ đã kể ở trên kia. Nương mà những tục xa-xỉ phù phiếm ấy, từ những nhà quan trường và những nhà phong phú gây nên, thì cái trách-nhiệm sửa đổi lại, cũng lại phải trông vào những nhà quan trường và những nhà phong phú. Người xưa có nói: «Đương lúc trong nước chuộng xa-xỉ, thì lấy sự kiệm ước bảo dân». Những nhà có thế-lực ở trong xã-hội ta bây giờ, tưởng nên xét thấu cái tình cảnh khốn nạn của nhân dân, cái tập thượng phù hoa của xã-hội, mà tìm phương cứu chữa, được phần nào hay phần ấy, phàm những việc vãng lai thù tạc, nhất thiết chỉ xa theo kiệm, chuộng thực bỏ hư, lấy mình làm tiêu biểu cho người khác theo, cốt làm cho người đi mừng đi điếu không đến nỗi quá cái dụng-độ của mình mà thêm điều túng thiếu, mà những nhà nhận đồ mừng đồ phúng cũng đỡ được một khoản chi tiêu trong khi có công việc, thế mới thật là thương yêu nhau và giúp đỡ nhau. Những nhà ở vào cái địa-vị sang trọng, tiền của rồi-rào, mà lại tự mình treo gương tiết-kiệm, thì bao nhiêu người xưa nay đã bị cái tục phù hoa mà sinh phiền lụy, trong lòng vẫn muốn sửa đổi, mà không dám tự mình xướng đầu, nay được những nhà sang trọng kia xướng lên, tất vui lòng họa theo cả. Đã đành rằng dịch tục di phong, vẫn không phải là một việc dễ, nhưng việc gì cũng thế, chỉ khốn vì không có người xướng lên đầu. Những nhà quan trường và những nhà phong-phú, tức là những nhà có thế-lực ở xã-hội, làm tiêu biểu cho quốc dân, nhất cử nhất động, người ta trông vào, ảnh hưởng rất là lớn; nếu những nhà ấy thật có lòng nghĩ đến phong-tục nước nhà, mà nhận lấy cái trách-nhiệm quí báu ấy, may ra một nhà xướng lên, mười nhà họa theo, biết đâu trong giăm bảy năm nữa chẳng thành ra thói quen mà có kết quả tốt. Tuy bây giờ phong hội đã mở mang, tập thượng của người ta, không thể nào lại theo lối giản-phác như trước được, mà cái tục phù tiêu lãng phí, có lẽ cũng bớt được dần dần, thế thì cái công sửa đổi phong-tục của những nhà ấy, mới để được lâu dài mà thật là chính đáng, chẳng hơn sẵn tiền phung phí, chỉ mua được cái hãnh diện trong một thời, mà mang cái tiếng làm hư hại phong-tục về sau ư?

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 23 Septembre 1928

Nước Pháp

Việc giao-tế với nước Đức

Các báo có thuật lại bài diễn-văn của M. Stresemann đọc ngày hôm qua trước kiều-dân Đức ở Genève, mà ông có nói đến sự hết cuộc chúng dân đầu phiếu sẽ đặt ở hạt sông Saire, khi hết cái hạn về cái thể cách tạm-trị bây giờ; về việc rút trú-binh tại đất Rhénanie, và về cái quyền tự quyết của các dân-tộc; các báo nói rằng như lời lẽ thuật lại thì xét ra hèm phần ôn-hòa, hèm phần phán-đoán, và kèm sự thực thà, nếu những lời thuật lại không đúng nữa, tất ta phải cẩn-thận lắm mới được.

Báo *Matin* có nói rõi mục-đích của nước Pháp không phải là tuyệt-đối cái tâm-tình của người Đức, nhưng là hòa hiếu với người Đức. Ta phải biết ta muốn đề cho người Đức và ta muốn giữ lại những gì. Ta nên quan-tâm về những lời truyền ngôn.

Các hội đồng tòa Nội-các

Hội-đồng tòa Nội-các đồng thanh ưng chuẩn những lời đại-ương của M. Poincaré tỉnh tuyên-bố tại kỳ khai nghị hội-đồng hàng quận về quận Meuse. M. Poincaré là chánh hội-đồng ấy.

Nước Anh

Hai bản chỉ dụ

Anh-hoàng đã phê hai bản chỉ-dụ, bản thứ nhất gia hạn thiết luật đặc-biệt thêm một tháng nữa, bản thứ hai triệu-tập nghị-viện đến ngày thứ hai này sẽ họp.

Chiến-thuyền

Có tin rằng đội tuần dương hạm thứ ba của nước Anh trong Địa-trung-hải, sẽ thấy có chín chiếc tàu, hiện nay đóng ở Malte kể Hi-lạp đã nhờ neo để sang miền duyên-hải Trung-hoa.

Mexique

Giáo-hội

Nhân-dân đại-biểu nước Mexique bỉi một lá đơn của hội truyền-giáo ở Mexico xin hoàn cải hiến pháp về các khoản đối với giáo-hội.

Nhật-bản

Hải quân

Bộ hải-quân định đặt một sở coi về thợ thuyền trong hải-quân.

Việc kiểm lâm

Chánh-phủ quyết nghị tự trồng nom lấy các rừng núi chưa được 20 năm, còn những rừng nhiều tuổi hơn thì giao cho các công-ty.

Hoa-kỳ

Trái khoản Đồng-minh

M. Mellon, thượng-thư bộ Ngân-khố, không ưng sửa đổi bản điều ước về trái khoản ký với nước Pháp.

Về cái nạn tàu bay mới rồi

Tra xét về cái nạn tàu bay mới rồi thì có 15 có người dụng tâm mưu hại.

Nước Bảo

Tại nghị-viện

Hạ nghị-viện ưng thuận truy vấn 4 quan nguyên thượng-thư trong tòa nội-các Stambouliski, về tội lạm quyền đồ lợi.

Nước Đức

Chiến thuyền

Ngày hôm qua ở Wilhelmshaven đã hạ thủy hai chiếc ngư lôi hạm mới.

Hội Vạn quốc

Đại hội-đồng

Ngày hôm nay đại hội-đồng lại làm việc. Đại hội-đồng có tiếp được khoản của M. Quezada, đại-biểu nước Chili, xin các nước có chân trong hội Vạn-quốc nên rộng phép cho các nhà soạn báo trong khi phải đi lại ở miền sương-gió.

Đại hội-đồng lại xét việc ưng chuẩn cái giao ước ở dưới quyền hội Vạn-quốc, và có ưng thuận một khoản tỏ ý tiếc rằng nhiều giao-ước hãy nay vẫn hiệu lực, vì số các nước ưng chuẩn còn ít lắm. Đại hội-đồng xin các chánh phủ nên trù tính cho việc ưng chuẩn được nhanh chóng. Đại hội-đồng khuyến hội-đồng quản-trị sớm sau tháng tới hãy soạn một tờ trình về việc ưng-chuẩn các giao-ước, và tra xét các phương-sách thi-hành các giao ước.

Sau đại hội-đồng lại xét công việc của ban xét việc đặt cuộc hội nghị thanh giảm quân bị.

(Indopacifi)

Việc Trung-hoa

Tin ngày 19 Septembre

Bệnh dịch ở Hồ-nam Hồ-bắc và Giang-tây

Hiện tỉnh nhân-dân ba tỉnh Hồ-nam, Hồ-bắc và Giang-tây rất là lo sợ, vì ở các miền chiến-tranh từ hôm thời tiết đổi sang thu đến giờ, lại phát sinh ra các chứng dịch-lệ rất gớm ghê. Số người chết rất nhiều, các hàng bán quan-tài đóng không kịp, phần nhiều phải chôn không cả.

Đảng An-phúc lại hoạt động

Đảng An-phúc (đảng Đoàn-kỳ-Thụy) lại hết sức hoạt động. Đảng ấy sử đại-biểu đi vận động phái Phụng-thiên và phái Tôn-truyền-Phương đứng giúp Ngô-bội-Phu.

Ngô-bội-Phu đòi quân lương

Ngô-bội-Phu có điện cho chính-phủ Bắc-kinh xin lập tức trù cho một số quân lương là 160 vạn đồng.

Quân Quảng-đông bắt thương-hội Vũ-hán trù tiền

Tướng-giới-Thạch ba lệnh cho thương hội ở Vũ-hán phải lập tức trù cho một số tiền là 300 đồng. Song thương-hội ra ý khó trù lắm, vì bấy lâu quân Ngô đã bách trù rất nhiều rồi. Vì vậy nên nhiều nhà đại thương đã phải bỏ Vũ-hán trốn đi nơi khác.

(Dịch báo Tàu)

Giải-đáp những điều pháp-luật

Có nhiều ngài gửi giấy hỏi về pháp luật thấy trả lời chậm trễ, thì có ý trách bản quán. Sự trách-cứ bản quán xin chịu, song xin các ngài xét cho rằng, giấy gửi đến mỗi ngày nhiều quá không sao giải-đáp xuể được. Thiết tưởng mỗi ngày giải đáp một hay hai bài đã là nhiều lắm rồi; vì công việc của bản quán không phải chỉ có một việc ấy mà thôi, mà vì phàm có muốn giải đáp hết các bài hỏi nữa, thì một người chuyên việc cả ngày vị tất đã xuể. Vậy xin các ngài coi mục này cũng như một mục thường thức khác, có cái nghĩa lợi chung cho tất cả các bạn đọc báo, chứ đừng thấy chậm giải đáp riêng một ngài nào mà trách bản báo. Mong rằng các ngài lượng xét cho.

LỜI ĐÁP. — Nhờ ngài chỉ bảo cho chúng tôi việc sau này :

Nguyên tôi có một sào ruộng ở gần đê giá 50 đồng, năm ngoái có người thân khoán đắp đê là người Nam, có đào mất cả ruộng ấy thành ao sâu lắm, bây giờ tôi có thể kêu được tiền bồi ruộng ấy không ? và phải kêu ở đâu, đơn phải làm thế nào, nhờ ngài chỉ bảo cho rành mạch thì chúng tôi đa tạ ngài lắm.

LỜI ĐÁP. — Việc này đã giải-đáp mấy lần rồi, vậy nay chỉ giải-đáp vắn tắt : Nếu ruộng ấy ở về địa-hạt tỉnh Hanoi, Haiphong thì phải kiện tại tòa Tây án, nếu là người các tỉnh thì kiện tại tòa Nam-án tỉnh người ấy ở. Ông có thể đòi tiền bồi-thường về sự thiệt hại đã phải chịu và đòi thêm cả tiền tổn-phí khác nữa, hết bao nhiêu ông liệu tính lấy.

Việc như thế này ở các tỉnh thường xảy ra luôn, họ cứ tự sự làm cho nhà nước, tưởng nhà quê thấy nói đến nhà nước là không ai dám kiện hãm! Đến sở Lục-lộ mà làm như vậy, cũng còn kiện được, huống chi là người đi kêu.

Pn. h-L.

VIỆC HANOI

Thời-biểu

7 giờ	29 40
13 giờ	32 60

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	11 80
nhì, —	10 75
ba, —	10 40
Thóc hạng nhất,	6 60
Bắp ngô	5 95

Giá bạc. — Kể từ ngày 25 Sept. 1928, giá bạc ở kho Nhà nước định là 19 40

Thị giá quốc trái.

Ngày 21 Septembre 1928

5 °/₀	năm đầu	82 f. 75
5 ½ °/₀	hoàn đầu	83 f. 50
4 °/₀	Tỉnh viễn 1917	45 f. 50
4 °/₀	» 1918	45 f 90
6 °/₀	» 1920	62 f 00
6 °/₀	hoàn đầu 1920	69 f. 00
6 °/₀	1925	87 f 25

Ngày 24 Septembre 1928

5 °/₀	viễn-viễn	48 f. 85
5 °/₀	1915 1916	52 f. 65

Tin tàu. — Tàu *Tonkin* đến ngày 26 septembre hồi 10 sáng ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 6 giờ 20 sáng 25 septembre.

Tin đường sá. — Đường thuộc địa số 1 nay đã đi lại được suốt trong địa phận tỉnh Bắc-giang. Song từ Lang-mạc đến Sông-hóa thì phải nâng đi thong-thả vì đường chưa sửa được hết.

Việc bổ người bản-xứ vào các ngạch Tây. — Đạo chỉ dụ quan Giám quốc ngày 20 mai 1926 cho những người bản-xứ được vào các ngạch Tây ở Đông-dương thì nay đã tuyên-bố tại Đông-dương.

Đạo chỉ-dụ ấy như sau này :

Điều thứ nhất. — Trong mỗi xứ thuộc-địa hay xứ bảo-hộ ở Đông-dương có thể để dành cho người bản-xứ những chức trong ngạch của người Tây.

Điều thứ hai. — Những chức nào có thể để dành cho người bản-xứ thì sẽ kê thành một cái số do chỉ dụ quan Giám-quốc định.

Điều thứ ba. — Các thể-lệ định cho người bản-xứ vào, hễ ai một phần hoặc hết cả các ngạch Tây ấy thì sẽ do chỉ dụ quan Thượng-thư Thuộc-địa quyết-định và các nghị-định ấy sẽ do quan Thượng-thư Thuộc-địa duyệt-y.

Điều thứ tư. — Quan Thuộc-địa Thượng-thư thì chỉ dụ này thi-hành và đem đăng vào *Quan báo Cộng-hòa dân-quốc* và *Quan báo Đông pháp* cùng là tập công-báo của bộ Thuộc-địa.

* * *

Đạo chỉ-dụ ngày 8 août 1926 định đâu chức việc nào cho người bản-xứ có thể được làm theo như chỉ-dụ ngày 20 mai 1926 thì nay tuyên-bố tại Đông-dương.

Đạo chỉ-dụ ấy như sau này :

Điều thứ nhất. — Chiếu theo chỉ dụ ngày 20 mai 19..6, người bản xứ ở các thuộc-địa hay đất bảo-hộ đã theo được vào những chức việc nói này :

Ngạch nông chính. — Ingénieurs principaux, Ingénieurs et Ingénieurs-adjoints, des Travaux d'Agriculture.

Assistants, Chefs de Travaux et Directeurs des Laboratoires d'Agriculture.

Ngạch văn-thư viện. — Conservateurs et Bibliothécaires-Archivistes des Archives et Bibliothèques.

Ngạch y tế. — Médecins principaux et Médecins de l'Assistance Médicale.

Ngạch địa chính. — Ingénieurs-Géomètres en Chef, Ingénieurs-Géomètres principaux et Ingénieurs du Cadastre.

Ngạch thương cục. — Sous-Inspecteurs, Inspecteurs et Inspecteurs en Chef des Services Commerciaux.

Ngạch lạc-sự. — Commis greffiers du Service Judiciaire.

Ngạch thương-chính. — Inspecteurs, Contrôleurs et Commis des Douanes et Régies.

Ngạch học chính. — Professeurs.

Ngạch thông ngôn tòa án. — Interprètes du Service Judiciaire.

Ngạch coi máy tàu thủy. — Sous-chefs mécaniciens et Chefs mécaniciens des Flottilles, patrons, Lieutenants et Capitaines des Flottilles.

Ngạch khoáng vụ. — Géomètres-vérificateurs et Vérificateurs principaux de Mines.

Ngạch địa-học. — Assistants et préparateurs du service Géologique.

Thiên-văn-đài. — Météorologiste de l'Observatoire central.

Ngạch bưu-điện. — Inspecteurs, Contrôleurs, Commis principaux et commis, Mécaniciens et brigadiers facteurs des Postes et Télégraphes.

Ngạch vô-tuyến. — Ingénieurs et Ingénieurs-adjoints de service Radiotélégraphique.

Ngạch công-chính. — Ingénieurs en Chef, Ingénieurs principaux, Ingénieurs, Ingénieur-adjoints et adjoints-techniques des Travaux publics.

Architectes principaux, Architectes et Architectes-adjoints des Bâtiments civils

Ingénieurs en chef, Ingénieurs principaux, Ingénieurs, Ingénieurs-adjoints et adjoints techniques de chemin de fer.

Ngạch thú-y. — Vétérinaires principaux et vétérinaires Inspecteurs du service des Epizooties.

Điều thứ 2. — Chiếu theo điều thứ 5 chỉ dụ ngày 20 Mai 1926, thì các nghị-định quan Toàn-quyền Đông-dương ngày 27 février 1926 định các thể lệ cho người bản xứ vào các ngạch Tây nay đâu được chuẩn y cả,

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Những cuộc việc Tây trong các ngạch trên lấy bản báo tường cần nên để nguyên chữ tây cho những người muốn vào các ngạch ấy có thể tra cứu được, vì là những danh hiệu ấy xưa nay ta không có, dịch ra quốc-ngữ nó thành ra là những công chức thuộc quyền hành-chính và tư-pháp thì ta không được làm.

Mấy tin đồn về việc thuyền chuyển trong hàng đại-hiến. — Cứ như tin đồn thì quan Tài-chính tổng-trưởng Lavit sẽ đổi vào Nam-kỳ sung chức Thống-đốc, quan quyền Thống-đốc Le Fol sẽ đi Khâm-sứ Trung-kỳ, quan Tổng-sứ Blanchard de la Brosse thì-hiến hạt Quảng-châu-loan hiện nay đang ở Saigon tại sẽ lĩnh chức phó Toàn-quyền, quan chánh-văn-phòng Trillat phó Toàn-quyền sẽ đổi làm Tài-chính tổng-trưởng, quan cai-trị d'Ellioy đồng-lý phủ Khâm-sứ sẽ đổi ra Hanoi sung chức chánh văn-phòng quan quyền Toàn-quyền Pasquier.

Hội-đồng xét việc bầu cử. — M. Graffeuil quan giám đốc các việc chính-trị và hành-chính nay sử thay quan ca-trị Bride về nghỉ trong việc xét các giấy kiến nại và việc bảo cử nhân dân đại biểu.

Chỗ vỡ Lâm-giơ. — Chỗ vỡ Lâm-giơ hiện nay mực nước còn cao chừng 1m50. Mỗi giây đồng-hồ chảy độ 1.000m³ nước.

Dù mấy hôm nay, nước lại nhiều lên, nhưng dân-phu vẫn hăng-hái rất.

Kỳ thi tú tài ấy. — Các thí-sinh có tên sau này đều trúng tuyển:

Phần thứ nhất

Ban D

MM. Ưng-Quả, hạng bình thứ, Lê-đình-Nao, hạng bình thứ, Ng bá-Hức. Mlle Grenes, MM. Trần mạnh-Hoan, Nguyễn Bách, Pérat. Mlle Đỗ-thị-Sa, Lê sĩ Biêu, Nguyễn-duy-Nhất, Nguyễn-Thứ, Fieutot, Armand.

Tòa án Đại-hình. — *Việc giết người ăn cướp thuốc phiện.* — Vì việc giết người Khuch và ăn cướp thuốc phiện lậu ở Hà-giang thì mãi đến gần sáu giờ chiều hôm qua tòa Then, phải tội Nguyễn-văn-Sinh và Lư-văn-Bằng kẻ sai chung thân, 500 quan tiền phạt và 1644 đồng tiền bồi thường cho sở Thương-chính.

Việc Bá-Du giết vợ bằng 36 nhát dao. — Không cần phải nói thì cũng độc-giả cũng biết rằng phiên tòa ngày hôm nay người đến xem đông lắm. Đông thật, nào là bà con anh em của bên bị hại cùng bên bị cáo, nào là các nhà trong hàng phố nghe tin hảo đăng trước đến xem cho biết cái nguyên-nhân một việc giết vợ, xưa nay chưa từng thấy trong lịch-sử đại-hình. Việc ấy có lẽ độc-giả còn nhớ mong-manh, nhưng bản-báo thứ tường thuật lại sau này.

Nguyễn-bá-Du 23 tuổi làm thư-ký sở buôn, kết duyên với Lê-thị-Ba là con nuôi Mme Lê-thị-Lý tức Tiệ-lợi buôn gạo phố Hờ sông, số 78 đã sáu năm nay.

Mấy năm sau Bá-Du biết rằng vợ đem lòng ruồng rẫy mình và chực xin li dị thì nỗi giận không nguôi.

Ngày 17 tháng năm năm nay Bá-Du ăn lót dạ xong, chừng 8 giờ sáng đem hộp đựng hai con dao bầu đã thỏa sẵn bọc vào tờ giấy nhật trình rồi cắp nách ở nhà ra đi, chừng 10 giờ mới tới nhà mẹ vợ. Tới nơi thật điềm đạm, xin mẹ vợ vào nhà trong để hỏi vợ đôi câu: Mme Tiệ-lợi đưa chàng rể vào nhà trong, lúc bấy giờ con nuôi đang ngồi ở giường khâu, hai mẹ con không ngờ đâu rằng chỉ trong giây phút nữa tai cái buồng ấy trở nên một cái đầm máu.

Mme Tiệ-lợi để cho vợ chồng nói chuyện, rồi ra nhà ngoài, Bá-Du ngồi gần vợ, hộp dao bầu vẫn để trên đó, cất tiếng hỏi nàng có phải vì không không li dị hay thôi và li dị vì cớ gì cũng xin cho biết. Thị-Ba rằng phải thì Du liền rút dao ra mà thét lên rồi đâm luôn mấy nhát. Thị-Ba thất đảm kêu lên một tiếng chạy ra khỏi buồng chực thoát ra ngoài, nhưng ngã nhào xuống đất, chồng vẫn đuổi theo thì đứa ở là tên Bát chạy ra cản lại để nắm lấy dao, Du liền chém cho hai nhát nữa rồi đâm luôn mặt hỏi vào mình vợ hãy giờ đã chết sững rồi.

Cái bi kịch vừa xảy ra đại để là thế, mà chỉ thoáng trong một lát mà thôi. Bây giờ mẹ nuôi với con gái, và con nợ thất đảm kinh hồn chạy trốn mất, chỉ còn thị Ba nằm chết ở trên vũng máu. Tóc thì Ng-bá-Du tự đến nhận tội ở sở Cảnh-sát, kẻ bắt đầu đuổi. Ông cảm hỏi thì bản nói rằng hắn cũng không hối hận chút nào. Hôm nay đúng 8 giờ sáng, tòa Đại-hình họp, khi hợp xong thì dẫn Ng-bá-Du ra trước tòa hỏi cẩn cước, rồi lục-sự đọc tờ cáo tội, M. Daviller là thông ngôn đọc bản dịch ra-nọ bởi tiếng và công chứng nghe. Luật-sư Bitolenf cãi cho Du đem bác-sĩ Loubet đến tòa để viện chứng và nói rằng Ng-bá-Du có bệnh điên, hiện có giấy chứng chỉ làm tin rằng chữa từ ngày tháng mai 1923 cho đến mai 19.6 và xin tòa sử hội đồng khám xét xem có phải Bá-Du điên không. Quan Chưởng lý phản đối việc tỉnh cần ấy và xin không xét đến, cứ xử ngay việc án mạng. Bấy lúc tòa hỏi Bá-Du xem có bằng lòng khám xét xem có điên không thì Du nói là tùy tòa.

Hỏi xong, tòa vào phòng để nghị việc tỉnh cần của luật sư bên bị. Khi nghị xong tòa lại họp tuyên án chấp lời tỉnh cần ấy và cử ba ông bác sĩ Coppin, Heymann và Stéphanel xét xem Du có bệnh điên không, rồi hoãn việc án mạng đến phiên khác.

Kỳ thi thư-ký phủ Toàn-quyền. — Kỳ thi tuyển tam-ký tập-sự vào phủ Toàn-quyền mới rồi, nay đã có bảng tên những người đỗ như sau này:

MM. Paung-huy-Kinh, Bùi-văn-Pát, Ng-vi-Dục, Ng-huy-Phan, Phạm-đỗ-Ngọc, Ng-văn-Gia, Ngô-vi-Ban, Phan-thọ-Hay, Ngô-văn-Bảo, Ng-văn-Thiết, Ngạch học-chính. — M. Ng-công-Hoan, cựu học sinh trường sư phạm Hanoi, có bằng thành chung về ban sư phạm, được bổ giáo học hạng tám.

M. Trần-văn-Trọng, cựu học sinh trường Sư phạm Hanoi, nay được bổ giáo học tập sự.

M. Lê-văn-Kiểu, làm phụ biện tại tổng Lại-xá (Hải-dương) nay được tư chức.

M. Lê-văn-Bang, làm phụ biện tại trường Chi-nạc (Lạng-sơn) nay được tư chức.

M. Đỗ-quí, tổng-sư trường Phương-canh, phủ Hoài-đức (Hà-đông), được thăng giáo học hạng tám.

M. Tô-xuân-Mẫu, cựu học sinh lớp Sư-phạm Hanoi, nay bổ dạy tạm tại trường Phương-canh, phụ cấp mỗi ngày 0$75.

M. Lê-Nhiên, giáo học tập sự, được thăng giáo học hạng tám.

Mlle Đỗ-thị-Thụy, giáo học thí sai tập sự, được thăng giáo học thí sai hạng tám.

Mlle Vũ-thị-Đệ, làm phụ biện, nay được thăng giáo học thí sai tập sự.

MM. Nguyễn-xuân-Trương, Đặng-văn-Liêm, Trần-văn-Mão, giáo học tập sự, nay được thăng giáo học hạng tám.

GIÚP DÂN BỊ LỤT!!!

Đến tối hôm thứ tư 29 septembre, tức là 23 tháng tám ta này, rạp chớp ảnh, « Cinéma Palace Hanoi » sẽ tổ chức một cuộc mùa hát và chiếu bóng rất đặc biệt để lấy tiền cứu giúp cho dân các miền bị lụt.

Vậy ước ràng tối hôm ấy, các nhà từ thiện Hà-thành, nên đến chứng kiến cho đông, trước là hưởng cuộc vui, sau là giúp được đồng bào bị lụt trong khi chìm nổi.

Bao nhiêu tiền thu được, tối hôm ấy, rạp Cinéma Palace xin cúng cả.

CHƯƠNG-TRÌNH

PHIM ẢNH NƯỚC LỤT

của hội Indochine Films et Cinéma mới chụp

QUAN TOÀN-QUYỀN ĐI SIAM

LA CROISIÈRE DU NAVIGATION

Đại hài-kịch 6 đoạn

Ai xem phim ảnh này cũng phải cười, mà sự cười, ở đời mình, chưa từng phải cười nhiều đến thế bao giờ.

BỌN HÁT « GINA NELLO »

Bà Yette, Bernard và Anna Belly tình-nguyện ra sân khấu mùa hát hết tài để hiến công chúng một cuộc mùa hát hay cực điểm.

Những người Annam bị lụt khốn khó trông mong các ngài cũng là người annam đọc đến tờ giấy này xin lưu tâm đến cứu giúp cho Đồng-bào đói khát.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất, công-hiệu mà quý: khách đã hoan nghênh hầy nay thì ở trên lọ thuốc phải có hiện rõ « COLLYRE JAUNE salon lamfornale du Dr Cassaux ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được, như thế thì mới khỏi nhầm.

3002

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Lớp dạy Latin và Anglais

Bắt đầu từ 1er octobre tại Trung-Bắc Học-hiệu, 22 phố Lamblot sẽ, mở một lớp tối nữa chuyên dạy Anglais và Latin.

Trong một tuần lễ, mỗi thứ chữ ấy dạy ba buổi.

Học-phí mỗi tháng định như sau này:

Học một thứ chữ: 4 đồng

Học cả hai thứ chữ: 6 đồng

Ai muốn biết thêm điều gì, cứ đến hỏi tại Trung-Bắc Học-hiệu.

Sở xe đám ma của M. L. Chức, đến 1er octobre 1926 sẽ giọn lên phố hàng Cót, số 22. 5.888

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-thư độ nạ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Ai-cập, Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

GIÂY NÓI số 295

3018.

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ

CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15

Tiền cước thường . . 0,05

Tiền cước Recommandé thêm 0,10

Thư và mandat gởi cho:

M. LÊ-NGUYỄN-ÚC

61-63, Rue du Coton

HANOI

8703

Mộ lính Annam. — Sở mộ lính Annam ở phố Maréchal Joffre, số nhà 31 đương cần tuyển mấy người lính công nghệ vào tòng-sự tại sở phi-cơ Bạch-mai.

Các người lính thợ ấy là:

15 người thợ lắp máy bay; 3 người thợ đúc các đồ đồng; 2 người thợ tiện sắt; 1 người thợ hàn xì (autogène); 5 người thợ mộc đóng các đồ đạc; 1 người thợ điện; 13 người thợ chữa các máy bay; 2 người thợ vẽ; 1 người thợ khâu cánh tàu bay; 1 người thợ hàn cao-su bằng cách « vulcanisation »; 2 người thợ sắt-tô; 1 người thợ nề và 1 người thợ may.

Các điều lệ

Ai muốn xin sung vào các ngạch thợ ấy thì phải:

1° Là người lương thiện, và con cũng;

2° Khỏe mạnh lực lưỡng;

3° Tuổi từ 20 đến 30 (tuổi Annam).

4° Biết một nghề nào trong các nghề vừa kể trên.

Vậy ai được đủ các điều lệ trên này, hoặc còn muốn hỏi sự gì nữa, thì đứng kể chủ-nhật và các ngày nghỉ, còn các ngày thường, sở việc đến sở mộ lính mà hỏi.

Linh bị-han mà đủ các điều lệ rồi này mà muốn ra tái đăng, cũng được phép.

Người quen lại. — M. Nông-văn-Trinh tri-châu hạng ba tại châu Chợ-đồn (Bắc-kạn) nay đổi về tỉnh lỵ tây quan Công-sứ bổ dụng.

M. Nguyễn-trần-Phát tri-châu hạng ba tòng sự tại tòa sứ Nam-định nay đổi đi tri-châu Chợ-đồn (Bắc-kạn) thay M. Nông-văn-Trinh đổi về tỉnh Bắc-kạn.

Tai ác hỏa và bến tàu thủy. — Ngày hôm nay, 25 septembre 1926, số người đi lại ở ga xe hỏa và bến tàu thủy như sau này:

Tại ga xe hỏa

Số người đến: 46 người Âu 3093 — Á

Số người đi: 42 — Âu 2621 — Á

Tại bến tàu thủy

Số người đến: 5 người lính 670 — Nam

Số người đi: 3 — lính 455 — Nam

PHÁO BÔNG

Một hội xe đạp. — Tại Hà-đông nay được phép mở một hội xe đạp (*Vélo Club de Hadong*) theo như điều lệ đã đệ trình quan Thống-sứ duyệt y.

BẮC-NINH

Trẫy đầu Kiệp. — Tờ hôm 16 ta đến giờ ngọ ông người nhà quê kẻ chợ gánh gà gạo vải gương giọ đi tấp hôm nào cũng có, nhưng không đông lắm bằng mọt năm, là tại ngập lụt.

Xuất bộ ô tô nghiêm. — Lúc 10 giờ rưỡi sáng hôm thứ sáu những linh khố đỏ ở trong đi ra ngoài phố đông lắm, đi đến cửa tiệm thì gặp 1 cái ô-tô chở binh và thịt thì bao nhiêu linh đã tránh về cả một bên đường, còn một người linh cứ đi ở giữa đường chừng đương mải nghĩ sự gì hèn không biết tránh, người vận máy hốp còi thì mới tránh, chỉ một tí nữa thì đã phải, may thay!

Lại thủ-hân chi đây. — Hồi 7 giờ rưỡi tối 29 septembre vừa rồi người làng khố đỏ tên là Ng đăng-Lâu, đi chợ tối nhà ng-tr cửa Bắc, chỗ phố An-vệ, thì sực có hai người đứng nấp ở gốc cây xô ra đánh tài bị. Người linh biết sức chống-cự lại, may lại có một người linh bạn nữa qua đấy, thấy thế, liền phó cứu, thì lại bị hai tên kia rất đau đớn chém phải nhiều nhát, rồi chạy trốn.

Hai người linh đều bị thương nặng cả, đã phải đưa vào nhà thuốc để chữa. Còn hai tên đánh người cũng đều đã bắt được, là tên Ng-văn-An, cũng là linh khố đỏ và tên Trần-văn-Mui làm bồi. Hai tên này đều đã tống giam để xét.

Ném lái đò xuống nước. — Từ ngày lụt lội tới giờ; nhiều người sinh kế nhờ về cái nghề chở đò, tuy cũng kiếm được miếng ăn, nhưng nhiều khi vất-vả và nguy-hiểm lắm.

Như tối 13 septembre vừa rồi, có một bọn gọi là tử một thiếu đò đi, hai người lái đò quán làng Phượng-lưu, huyện Võ giàng nhận chở. Khi ra khỏi ngoài khơi rồi, bọn khách liền vồ lấy bơi chèo, bắt cả hai người lái đò ném xuống dòng nước, rồi bơi đò đi mất hút.

Các người lái đò bị ném xuống, thì một người bơi được lên cạn không vỡ gì, còn một người đuổi quá không bơi được, thì thiệt mạng. Sáng hôm sau đã vớt được xác.

Hiện đương cho đò xét việc này.

Người tám tuổi khai mười hai! — Nguyễn-văn-Mạnh, quán làng Gia-Thụy, huyện Gia-lâm, tỉnh Bắc ninh đã phải bắt ở Gia-lâm, giải lên tòa án tỉnh Bắc-ninh vì mạo giả giấy sắn-cước.

Nguyên ngày năm ngoái, tên ấy có xin vào học trường Trí-trí Hanoi, đến tháng tư tây mới rồi xin thôi học để đi thi Bằng sơ học yếu lược, có xin trường Trí-trí một cái thẻ căn cước thì cứ chỉ bảo theo giấy khai sinh của bản nộp lên xin vào học, mà phát cho một cái thẻ căn cước, nhận thực rằng sinh năm 1914, tính ra mới có hơn 12 tuổi. Nhưng vì cái thẻ là thẻ của trẻ con mà người lại to lớn quá, nên khi bắn qua phố Gia-lâm thì phải bắt. Nay xét ra bắn đã hơn 18 tuổi, nên lại ăn còn đương tra cứu việc này.

ĐÁP-CẦU

Một người lính lê-dương chết chọt xe lửa. — Ngày 21 vừa rồi, chuyến xe lửa số 323 ở Hanoi lên Sontay, khi tới km 36+200, cách ga Thị-cầu chừng 1 km, thì chợt phải một người lính lê-dương tên là Clara Nicolas. Người lính bị đập chân trái và suýt mình bị thương-tích nhiều lắm, chết ngay lập tức.

Người ta nói rằng người lính lê-dương này nguyên vì nằm ngủ trên đường sắt, xe đến không biết nằm bị ngã như thế.

Ô-tô lăn xuống ruộng. — Cũng ngày 21 septembre, hồi 8 giờ rưỡi sáng, người *chauffeur* Ng-văn-Tín làm tại nhà máy giấy Đáp-cầu, cầm máy chiếc ô-tô chở 12 bánh giấy, mỗi bánh nặng 70 kgr. đi ở ga Thị-cầu về nhà máy giấy. Khi lên cái dốc ở con đường thuộc-địa số 1, sực thấy một người đàn-bà chửa đẻ trước, người *chauffeur* liền hãm lại để tránh, chẳng may xe cứ tuồn luôn thì xuống, người *chauffeur* không lái được nữa, thành thử xe tuột ngay xuống ruộng. May không có gì nên người, 36 tấn giấy mất chừng 500 p.

Tin sau cùng

Cái chánh-sách kiềm-chế ở nước Pháp

Hội-đồng các quan thượng-thư họp sáng hôm nay, để ưng-chuẩn các phương-sách của ông Herriot xin thi hành để thanh giảm số các khoản chi tiêu trong bộ giáo-dục.

Việc thợ mỏ ở nước Anh

Các chủ mỏ không ưng các khoản mới của thợ mỏ.

Xe hỏa trượt bánh ở Nhật

Một giấy hỏa xa cấp hành trượt bánh ngày hôm qua ở gần Hiroshima, 28 người chết, 40 người bị trọng thương. Vì gió mưa to, đường hỏa-xa lở mà sinh ra tai nạn ấy.

Tòa nội-các Trung-hoa

Thái đình-Cán, thứ-trưởng cùng các quan thượng-thư đều từ chức. Tòa nội-các mới sẽ do Ngân-hà Vương hoặc Lương-sĩ-Di chủ-trương.

Việc giao-thiệp Pháp Ý

Một người đại-biểu của một chi hội Fasciste có đem lại giải là có Pháp lấy cớ một cửa hàng tại Venise mấy hôm trước đây, người ấy có từ tạ, và nói việc ấy thực là trái với ý muốn của đảng Fascisme.

(*Indopacifi*)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Nạn ô tô. — Hồi 16 giờ rưỡi ngày 21 Sep embre một người phu lạo-động là Nguyễn-an-Quỳ đang quét lề đường phố Amiral Courbet thì bị chiếc xe ô-tô số 3492 của M. Vinh-Long do tên chauffeur Lê-văn-Sáng cầm lái đề đập đổ sụp cả tấm bên phải. Lập tức người ta cho đưa tên Quỳ vào nhà thương để bó thuốc. Số thương còn đang xét xem phải trải về ai.

Đánh bơi. — Trần-v-Thái 32 tuổi nhà ở phố Belgique thuộc ngõ Nam-sinh số 19 A đánh rơi ở trước cửa rạp hát Lạc-long-đài một cái ví đựng 2 đồng bạc, cái bình thuế thân và chứng thư sơn.

Trần-đình-Nghiệp làm nhà buôn đánh rơi mất vào hồi 10 giờ sáng ngày 21 Sep embre một cái bình thuế thân số 2944 và cái vé xăm đề ngày 17 Sep embre 1926 cấm hai chiếc đăng bộ.

Trần-Phát 20 tuổi nhà số 145 phố khách trình sở cảnh sát rằng hồi 23 giờ ngày 21 trước đánh rơi ở phố đầu cầu một cái ví đựng 3$50, một cái thẻ căn cước số 42855 lấy ở Hanoi và các giấy má vật.

Con nhà ai? Ng duy Chức 35 tuổi làm việc ở sở simenterie, nhà ở bộ tư Hạ-lý, ngày 20 Septembre đi sang chợ thấy một đứa con gái lên tám tuổi lạc khóc thì đưa ngay vào sở Cảm-thành. Hỏi cũng nước nhà cứ thì con bé còn dại lắm, không trả lời được rõ ràng, và chỉ nói cho quan biết được tên nó là Thanh mà thôi.

Đồ nhà ai? Một con bò đực của nhà ai cảnh sát đã bắt vào nhà nhốt súc vật thành phố.

Nạn xe đạp. — Hồi 14 giờ rưỡi ngày 21 Septembre ở đầu phố Central và phố Marine, trẻ là chỗ đầu cầu Joffre, một người lính tây tên gọi Paschal đi xe đạp va phải chiếc xe tay hiệu M. A. số 1964 do tên Ng-v-Hiệp kéo. Paschal bị xây xát nhiều chỗ, xe đạp bẹp hỏng nặng, còn chiếc xe tay và tên Hiệp đều không việc gì.

Ăn cắp và bội tín. — Tsai Tiu Ct công ở số nhà 122 phố đầu cầu có đem thuê tên Trần-Ngoãn 19 tuổi, làm nghề đi ở, ăn cắp nhiều đồ vật đáng giá 270 đồng bạc rồi trốn đi đâu mất.

Tai-Hon-Tieut làm nghề cho thuê xe nhà số 3 phố Maréchal Joffre thưa ở Lộ-đình-Ngữ, Ng-v-Tuân và Ng-v-Ao đến là ăn-lí xe hội tin lấy đồ xe rồi trốn tắt cả.

Bộ vào tên án. — Những việc sau này phải để vào Tòa án xét nghĩ.

Ng-v-Hát 18 tuổi làm nghề kéo xe nhà ở Hạ-đoạn thuộc tỉnh Kiến-An bội tin đã ăn cắp Khi-Hon-Tieut, tết cả đồng giá năm đồng bạc;

Nguyễn-văn-Thịnh 39 tuổi làm phu nhà ở Đáng-khê bắt được ăn trộm gỗ của sở S. I. C. E. O,

Vô cảm tử. — Ng thị Thao ở ngõ nhà 178 phố Bonnal đem lại nộp số tiền một chiếc vé cảm tử số 4617 nhặt được rơi ở trước sân nhà mình để giữ lấy của người mất.

Cần mua quốc-trái Đông-pháp 50$00 trả giá rất cao, hỏi tại: Fonderie Tonkinoise, Hoàng-xuân-Lan, 53bis Avenue Henri d'Orléans, Hanoi.

MAGA ĐEN

Hạng tốt, nhỏ mình, bóng sợi, hoa đẹp. Giá đặc biệt: 1$00 một thước.

V. DEMANGE Hanoi

Hội-chợ Hanoi

Mọi việc ở Hội-chợ năm nay sẽ bắt đầu từ ngày 28 Novembre, đến ngày 12 Décembre thì thôi.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Mantelle, 64 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Sonde, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

XIV

Le dernier carré

Quelques carrés de la garde, immobiles dans le ruissellement de la déroute comme des rochers dans de l'eau qui coule, tinrent jusqu'à la nuit. La nuit venant, la mort aussi, ils attendirent cette ombre double, et, inébranlables, s'en laissèrent envelopper. Chaque régiment, isolé des autres et n'ayant plus de lien avec l'armée rompue de toutes parts, mourait pour son compte. Ils avaient pris position, pour faire cette dernière action, les uns sur les hauteurs de Rossomme, les autres dans la plaine de Mont-Saint-Jean. Là, abandonnés, vaincus terribles, ces carrés sombres agonisaient formidablement. Ulm, Wagram, Iéna, Friedland, moura ient en eux.

Au crépuscule, vers neuf heures du soir, au bas du plateau de Mont-Saint-Jean, il en restait un. Dans ce vallon funeste, au pied de cette pente gravie par les cuirassiers, inondée maintenant par les masses anglaises, sous les feux convergents de l'artillerie ennemie victorieuse, sous une effroyable densité de projectiles, ce carré luttait. Il était commandé par un officier obscur nommé Cambronne. A chaque décharge, le carré diminuait, et ripostait. Il répliquait à la mitraille par la fusillade, rétrécissant continuellement ses quatre murs. De loin les fuyards, s'arrêtant par moment essoufflés, écoutaient dans les ténèbres ce sombre tonnerre décroissant.

Quand cette légion ne fut plus qu'une poignée, quand leur drapeau ne fut plus qu'une loque, quand leurs fusils épuisés de balles ne furent plus que des bâtons, quand le tas de cadavres fut plus grand que le groupe vivant, il y eut parmi les vainqueurs une sorte de terreur sacrée autour de ces mourants sublimes, et l'artillerie anglaise, représentant baleine fit silence. Ce fut une espèce de répit. Ces combattants avaient autour d'eux comme un fourmillement de spectres, des silhouettes d'hommes à cheval, le profil noir des canons, le ciel blanc aperçu à travers les roues et les affûts; la colossale tête de mort que les héros entrevoient toujours dans la fumée au fond de la bataille, s'avançait sur eux et les regardait. Ils purent entendre dans l'ombre crépusculaire qu'on chargeait les pièces, les mèches allumées pareilles à des yeux de tigre dans la nuit firent un cercle autour de leurs têtes, tous les bouche-feu des batteries anglaises s'approchèrent des canons, et alors, ému, tenant la minute suprême suspendue au-dessus de ces hommes, un général anglais, Colville selon les uns, Maitland selon les autres, leur cria : Braves français, rendez-vous ! Cambronne répondit : Merde !

XV

Cambronne

Le lecteur français voulant être respecté, le plus beau mot peut être qu'un français ait jamais dit ne peut lui être répété. Défense de déposer du sublime dans l'histoire.

A nos risques et périls, nous enfreignons cette défense.

Donc, parmi tous ces géants, il y eut un titan, Cambronne.

Dire ce mot, et mourir ensuite. Quoi de plus grand ! car c'est mourir que de le vouloir, et ce n'est pas la faute de cet homme, si, mitraillé, il a survécu.

L'homme qui a gagné la bataille de Waterloo, ce n'est pas Napoléon en déroute, ce n'est pas Wellington pliant à quatre heures, désespéré à cinq, ce n'est pas Blücher qui ne s'est point battu ; l'homme qui a gagné la bataille de Waterloo, c'est Cambronne.

Foudroyer d'un tel mot le tonnerre qui vous tue, c'est vaincre.

Faire cette réponse à la catastrophe, dire cela au destin, donner cette base au lion futur, jeter cette réplique à la pluie de la nuit, au mur traître du Hougomont, au chemin creux d'Ohain, au retard de Grouchy, à l'arrivée de Blücher, être l'ironie dans le sépulcre, faire en sorte de rester debout après qu'on sera tombé, noyer dans deux syllabes la coalition européenne, offrir aux rois ces latrines déjà connues des césars, faire du dernier des mots le premier en y mêlant l'éclair de la France, clore insolemment Waterloo par le mardi gras, compléter Léonidas par Rabelais, résumer cette victoire dans une parole suprême impossible à prononcer, perdre le terrain et garder l'histoire après ce carnage avoir pour soi les rieurs, c'est immense.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

XIV

Cái phương-hình sau cùng

Duy có một vài toán thị-vệ, sắp hàng thành ô-vuông, là đứng vững ở giữa nơi quân chạy trốn như nước chảy trên đường cái, khác nào như mấy ngọn núi đá ở trên dòng nước, vững như thế cho đến tận đêm. Đêm đến, cái chết cũng đến, họ cố chờ hai cái tối-tăm đó, ai rung cũng không chuyển, nhất quyết đứng yên đó cho hai cái tối-tăm nó đến vây họ lại. Cơ nào cơ lẻ, đã lia ra ngoài đại-quân, mà đại-quân thì đã tản-nát đâu cả rồi, không còn có liên-lạc với nhau nữa, ai nấy chết riêng cho mình mà thôi. Mỗi cơ chọn lấy một chỗ đứng mà làm cái việc sau-cùng đó, cơ thì ở trên cái ngọn đồi *Rossomme*, cơ thì ở ngoài cánh-đồng *Mont-Saint-Jean*. Đứng đâu trơ-vơ ở độ, cực phận thua hèn, nhưng mà vẫn hùng-tráng lẫm-liệt, dầu chịu chết mà cũng ngắc-ngoải một cách phi-thường, bỏi vì mình chết, tức là cái danh-vọng trận *Ulm*, trận *Wagram*, trận *Iéna*, trận *Friedland* cũng chết với mình vậy.

Độ chín giờ tối, bấy giờ mới lặn mặt trời, thì ở chỗ dưới cao-nguyên *Mont-Saint-Jean* còn trơ có một phương-hình. Trong cái khe núi đã chết bao nhiêu người rồi đó, chính ở chỗ chân cái sườn dốc mà quân giáp-kị đã trèo lên, bấy giờ thì nhan-nhản những quân Anh vậy kìn, bốn bề bắn chỗ lại, đạn xuống như trút như đổ, vậy mà cái phương-hình linh ngự-lâm Pháp còn cố chống-cự. Tướng cầm quân là một viên úy tiếu không ai biết đến tên, qui-danh là *Cambronne*. Cứ một loạt súng ngoài bắn vào thì nhân-số lại giảm đi, nhưng còn người nào người ấy lại bắn trả lại. Lấy súng tay mà đáp lại với đại-bác bắn dạn phá, mỗi phát hàng quân bốn mặt thấy ngắn đi, thấy co lại. Đàng xa xa thì những quân linh chạy trốn, thỉnh-thoảng dừng chân lại lấy hơi, dừng trong xó tối mà lắng nghe cái tiếng sống kháng-cự sau cùng đó, mỗi phút thấy càng nhỏ lại.

Khi cả một lê-dương đó rút lại chỉ còn một nắm người, khi là cờ chỉ còn bằng cái dẻ rách, khi súng hết đạn rồi như là gậy cả, khi cái đồng thấy người đã to bằng mấy đám người còn sống, thì bấy giờ xem trong đám quân thắng-trận đứng quanh, tự hồ thấy có một cái rùng mình, cái rợn-gáy như là ở trước sự gì thiêng-liêng vậy, thấy người ta chết cách cao-thượng như thế mà kinh mà sợ, dĩ-chi đại-bác *ăng-lê* đang bắn mà dứt ngay tiếng lại. Không ai bảo ai mà tự hồ đình-chiến. Mấy người thị-vệ Pháp còn lại, nhìn xung-quanh thì tự hồ thấy những hồn ma nhan-nhản, những quân tướng cưỡi ngựa, những xe súng đen xì nom qua những tai-hoa bánh xe thì thấy da trời trắng trắng; phảm các bậc anh-hùng tại trận, bao giờ cũng nom thấy cái đầu-lâu lớn, ở đàng xa từ-từ mà lại, lỗ mắt nhìn mình chòng-chọc. Nghe trong bóng tối mới xa, thì thấy quân Anh đương nạp súng lại, những mồi châm lửa lập lòe như là mắt cọp ban đêm, vậy kìn cả quanh mình. Bấy giờ thì có một ông nguyên-súy *ăng-lê*, người bảo là ông *Colville*, kể rằng ông *Maitland*, tay đã nắm chặt tính-mệnh bấy nhiêu người sống sót, còn thét gọi mà dụ rằng : Hỡi các người Pháp can-đảm, nên hàng đi! Ông *Cambronne* trả lời : Cứt ! (1)

XV

Ông Cambronne

Người đọc-sách nước Pháp khó tính, cho nên cái tiếng ấy để thường là tiếng nói hay nhất ở miệng một người Pháp nói ra, mà không có thể ỵ nguyên như thế mà nói lại được. Cấm không được phỏng một bài trác-tuyệt vào trong sử-kỷ !

Vậy mà trước giả ở đây dám thiện-tiện trái cái lệnh cấm đó.

Vậy thời xin kể, trong đám những người vĩ-đại ấy, có một người cực-kì vĩ-đại, ông không-lồ trong bọn không-lồ ấy, phương-danh là *Cambronne*.

Nói cái tiếng ấy rồi mà chết. Còn gì vĩ-đại hơn! Bởi vì chỉ muốn chết, cũng như là chết rồi vậy. Ông *Cambronne* sau trận ấy, dạn bắn vào mình như thế, mà còn sống sót, không phải là lỗi tại ông.

Trên Hoa-tiết-lô ai là kẻ thắng? Không phải là ông Nã-phá-luân quân thua tan-tác, không phải ông Huệ-linh-tôn lúc bốn giờ, thất-vọng lúc năm giờ, mà cũng không phải ông *Blücher* chạy đến mà không phải đánh. Người thắng-trận Hoa-tiết-lô chính là ông *Cambronne*.

Đem cái tiếng sết đánh ấy mà đổi với lôi-điện chết người, thế là thắng.

Trả lời như thế cho cuộc vong-hại, vẫng tục như thế với cái số-mệnh bất-nhân, lấy dấy làm cái nền cho con sư-tử đời sau khéo vẽ, đối đáp như thế với trận mưa ác-nghiệp đêm trước, với bức tường chó má ở *Hougomont*, với con đường trũng đi *Ohain*, với cái chậm-chạp hại nhau của ông *Grouchy*, với cái cuộc tới nơi vừa khắm của ông *Blücher*, kể miệng lỗ mà còn giữ được câu mỉa-oán, sắp ngã mà tìm được phương đứng trở đời đợi trên mặt đất, đem cả đồng-minh liệt-quốc Âu-châu mà gim vào hai cái vần tiếng ấy, đem những chuông-tiêu cổ giả các bậc *Césars* đã từng biết mà ném vào bãy nhiều vị đế-vương, làm được cho cái tiếng xấu nhất hóa ra hay nhất, bỏi vì vẫng nó ra như cái chớp của Lang sa, ngạo-ngược mà đem câu tục-tằn làm câu kết cho trận Hoa-tiết-lô, lấy vần ông *Rabelais* mà thêm vào cho đủ nghĩa câu văn của ông *Léonidas*, tóm tắt cả một cuộc chiến-thắng ấy vào trong một tiếng không thể đọc lại được; chịu thua trận mà giữ lấy vai hay trong sử-kỷ; bị chém giết đám bắn nhưn thế mà còn giữ được những kẻ cười về bên phía mình, thật là một lời linh-ứng to-tát thay. *(Còn nữa)*

1. Người Tàu vẫn đều thế là tục lắm rồi. Ấy giờ người lịch sự muốn ăn lại một câu nói tục như thế, thì nói rằng : Câu văn của ông *Cambronne*.

Những hồi từ đầu, đã in thành bốn quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Quyển I	223 trang, bán.	0 $	50
— II	203 —	— 0	45
— III và IV	159 —	— 0	35
— V và VI	193 —	— 0	45
— VII và VIII	319 —	— 0	65

Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển . . . . . 0 $ 20

Cả năm quyển gửi làm một gói 0 80

VIỆC ĐẮM TAU ĐỒNG LỢI

Tên những người chết đã vớt lên được

(Số thứ ba)

(Tiếp theo)

57. Lê-thị-Thọ, 17 tuổi, làng Tuấn-tranh, phủ Ninh-giang, tỉnh Hải-dương. Nguyễn-văn-May làng Tuấn-tranh nhận.
58. Một người đàn ông, 30 tuổi, tóc cắp, áo cộc vải nâu, quần vải nâu.
59. Một người đàn ông, 30 tuổi, tóc cắp, áo vải nâu, quần vải nâu.
60. Một người đàn ông, 28 tuổi, đầu trọc, áo vải nâu quần vải nâu.
61. Một người con gái, 16 tuổi, tóc cắp, tai xỏ xuống chiếu, áo vải nâu cộc.
62. Một người đàn bà, 40 tuổi, tóc dài, áo vải nâu dài, vá vải nâu, ruột tượng lụa xanh.
63. Trần-đình-Duyên, 58 tuổi, làng Nam-thực, huyện Mỹ-lộc, Nam-định.
64. Một người đàn ông, 30 tuổi, đầu trọc, áo vải nâu cộc.
65. Một người đàn bà, 20 tuổi, đầu trọc, áo vải nâu cộc, yếm vải trắng tuất lưng vải mán.
66. Một người đàn ông, 16 tuổi, đầu để chỏm, áo vải nâu cộc, quần vải nâu, thắt lưng vải nâu.
67. Khương-danh-Ngư, 25 tuổi, làng Trang-tứu, Đại-an, Nam-định.
68. Một người đàn ông, 30 tuổi, đầu cắp tóc, áo vải nâu cộc, quần vải nâu, thắt khăn vuông ngang bụng.
69. Một người đàn ông, 30 tuổi, tóc dài, áo vải nâu cộc, quần vải nâu hai chân đeo nịt.
70. Một người đàn ông, 18 tuổi, tóc cắp, áo vải nâu cộc, quần vải nâu.
71. Một người đàn ông, 18 tuổi, tóc cắp, không quần áo.
72. Trần-văn....? 27 tuổi, Mai-xá, Hà-nam. Có bằng số 2697, ở Noumé cấp ngày 16/8/19.
73. Một người đàn bà, 35 tuổi, tóc dài, áo vải nâu cộc, yếm vải, giây lưng đeo.
74. Một người đàn bà, 20 tuổi, tóc dài, khuyên bạc, yếm lụa, váy lụa đeo, dây lưng lụa đeo.
75. Một người đàn ông, 30 tuổi, tóc cắp, áo cộc vải trắng.
76. Một người đàn bà, 30 tuổi, tóc dài, tai đeo khuyên đen, (?) áo vải thâm tây, yếm trắng, dây lưng sồi trắng, váy vải nâu.
77. Một người đàn bà, 30 tuổi, tóc ngắn, chột một mắt, tay phải, áo vải thâm chàm, váy nâu, yếm trắng, thắt lưng sồi thâm.
78. Một người đàn bà, 30 tuổi, tóc dài, áo vải trắng cộc, và tay, quần vải thâm yếm trắng.
79. Một đứa con gái, 6 tuổi, đầu trọc mặt trần, áo vải cộc nâu.
80. Một người đàn bà, 20 tuổi, tóc dài, áo vải dài lại vai trên đỏ dưới đen, và vải đen, dây lưng lụa, ruột tượng lụa.
81. Một người đàn bà, 19 tuổi, tóc dài, áo vải trắng, cộc, yếm trắng cổ xây, quần thâm sạp xanh, trong quần trắng.
82. Một đứa con trai, 5 tuổi, đầu trọc, áo cộc vải trắng.
83. Một người đàn ông, 30 tuổi, tóc cắp, áo vải cộc nâu, dây lưng da.
84. Một người đàn bà, 30 tuổi, tóc dài, áo cộc nâu, quần vải đen sạp đỏ, ruột tượng xanh.
85. Một người đàn ông, 30 tuổi, có 2 carles; 1/1926 N° 118.434, tên Đặng-huy-Chúc, 38 tuổi, — 7/1926 N° 118.750, tên Đặng-huy-Sĩ, 30 tuổi, làng Hành-thiện, huyện Giao-thủy, Nam-định.
86. Một người đàn bà, 35 tuổi, tóc dài, áo vải trắng cộc, quần vải thâm sạp đỏ.
87. Một người đàn ông, 30 tuổi, tóc dài, trong áo cộc lụa, ngoài áo đa vàng.
88. Một người đàn bà, 30 tuổi, tóc dài, yếm trắng, váy vải thâm, dây lưng lụa trắng.
89. Đặng-văn-Kiểm, 25 tuổi, làng Quan-lộc, huyện Tứ-kỳ, tỉnh Haidương.
90. Một người đàn ông, 24 tuổi, tóc cắp, trong áo cộc trắng, ngoài áo thâm cộc.
91. Bùi-văn-Trâu, 21 tuổi, làng Au-vũ, Kim-động, Hưng-yên.
92. Một người đàn ông, 25 tuổi, tóc dài, áo cộc vải nâu.
93. Một người con gái, 3 tuổi, đầu trọc, áo lụa nâu.
94. Một người con gái, 4 tuổi, đầu trọc, áo cộc nâu.
95. Một người đàn ông, 35 tuổi, tóc ngắn, áo cộc nâu, thắt lưng vải nâu.
96. Một đứa con gái, 11 tuổi, tóc cắp vành rây, quần vải tây thâm, áo cộc trắng, ngoài áo thâm trắng.
97. Một người đàn ông, 30 tuổi, tóc ngắn, quần vải đen.
98. Một người đàn bà, 30 tuổi, tóc dài, không quần áo.
99. Một người đàn ông, 32 tuổi, cắp tóc, quần trắng, dây lưng da.
100. Một người con gái, 9 tuổi, đầu trọc không quần áo.
101. Một người đàn bà, 26 tuổi, tóc dài, áo vải nâu dài, yếm trắng quần nâu.
102. Một đứa con gái, 8 tuổi đầu trọc áo cộc vải trắng.
103. Một đứa con gái, 6 tuổi, đầu tóc để không quần áo.
104. Một người đàn ông, 20 tuổi, tóc cắp, mặc 3 áo cộc, cái trong giữa đen, ngoài mới nâu.
105. Một người đàn bà, 40 tuổi, tóc ngắn, áo cộc vải nâu, yếm lụa nâu, giải lụa trắng, váy vải đen.
106. Một người đàn bà, 30 tuổi, tóc ngắn, áo cộc vải nâu.
107. Một người đàn ông 20 tuổi, tóc cắp, áo cộc vải nâu. Nguyễn-văn-Kham, xã Mậu-dương, huyện Kim-động (Hưng-yên) nhận.

Cộng 51 người
Các số trước 208 »
Tổng cộng 259 »

(Còn nữa)

VĂN UYỂN

Tin nước

Tin đâu sét đánh xoẹt bên tai,
Rằng đức Long-vương quá bước chơi.
Nước cả xói lo ào giảm bảy tỉ,
Ruộng xâu lo ập khắp cùng nơi,
Mấy mươi vạn nẫu đồng phơi trắng,
Ba bốn muôn dân rát rối bời.
Nẫu-nhẽ ba-kỳ ai tính phúc,
Quyền tiền vị ngại lúc kíp nay mai.

Trách ông Hà-bá

Thủy bộ tuy phân cách mấy nơi,
Lòng nào bắt nạt kẻ Hà ơi!
Năm năm dâng nước : tàn dân-sự,
Chỉ ỗ chỗ bùng đã chịu thủy-tai.
Lúa mà ngập chìm trong lộ ốc,
Thầy bơi nhẩn xuống tưởng trò chơi,
Năm nay đã trót, xin quan bác!
Chớ có năm sau, kiện tới trời!

Thoại-Phong.

Cảnh đêm thu ở nhà quê mưa

Ngoài biên lách-tách bạt mưa gieo,
Cái cảnh đêm thu cảnh chán phèo!
Rỉ-rỉ tai nghe dàn dế khóc,
Áo-o gió tự bỏ khêm tre reo.
Tối-om, giời đất mây mù-mịt,
Cho bin non sông sánh vẳng-teo.
Đối ngọn đèn xanh và quyển sách,
Chuông chùa chiếc một hồng gầm keo!

Hỏi trăng

Long-lanh hỡi trời, hỡi cỗn con,
Mà sao khi khuyết lại khi tròn?
Gương Nga vằng-vặc soi ai đó,
Hẳn có tình riêng với nước non!

Đi đường xa

Tiết trời dưới nước mông mênh,
Con đường xa tít gặp ghềnh gió gai.
Áo ô ta xếp lên vai,
Dầu lòng nhẫn nhục mà choai bước cùng.

Mưa sa gió tán ngàn trùng,
Bão lẫy nước lại đỗ lòng vượt qua.
Quản bao gió tập mưa sa,
Quản bao cách trở sơn hà dặm khơi.
Cho hay những kẻ ở đời,
Qua cầu khá-lại vậy thời mới nên.
Ai ôi! trí ở phải nằm!

Bạ-văn-Hoan (Namđịnh).

Le PARFUM des HUMANITÉS

(Sử-Ký Thanh-Hoa)

Soạn-giả : E. VAYRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Văn chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . 2 $ 00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin dính thêm tiền cước gửi
Recommandé : 0 $ 30 thêm 2 $ 00
pd 0 $ 30 thêm 1 $ 00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Ngày thứ ba 28 septembre 1926. — Hồi 9 giờ sáng tại sở Hỏa-xa đạo Bắc (tầng gác nhà ga Hà-nội) sẽ cho lĩnh trưng bán sơm và rượu ở trên xe-lửa đạo Bắc, phải trả tiền bao-bông cho sở Hỏa-xa là bao nhiêu.

Đấu lệ về việc lĩnh trưng kỳ đó tại sở Hỏa-xa Hanoi, các nhà ga Thanh-hóa, Vinh và Lạng-sơn.

Ngày thứ sáu 1er octobre 1926. — Hồi 9 giờ sáng tại sở Y-chính Hanoi (Direction du Service de Santé) cho lĩnh trưng 300 hòm sữa hộp đặc (mỗi hòm 48 hộp và mỗi hộp 400 grammes) dùng cho các nhà thương từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927 vừa nộp tại Hanoi, vừa nộp tại Haiphong.

Đấu-lệ lĩnh trưng để tại sở Y-chính Hanoi và tại phòng giấy quan chánh nhà thương bình ở Haiphong.

Ngày thứ hai 25 octobre 1926. — Hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà lá và một nhà tầm cho trường nam Sư-phạm Hanoi. Việc này trước định vào 15 septembre nay hoãn đến 25 octobre 1926.

Ngày thứ tư 27 octobre 1926. — Hồi 13 giờ tại nha Thương-chính Hanoi và Saigon cho lĩnh-trưng việc in sổ và bán các giấy in dùng trong sở Thương-chính năm 1927. Tiền bán phải tính bằng bạc và xu.

Điều lệ đã để tại sở Thương-chính Haiphong.

Ngày 28 octobre 1926 hồi 9 giờ. — Tại đạo Hỏa-xa phía Bắc, ở nhà ga Hà-nội gọi lĩnh trưng cho các đạo hỏa-xa phía Bắc ở Hà-nội và Trung-kỳ trung-tuần ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn nghìn kilos (74.000 k.) dầu để lau các toa máy.

Các giấy má về việc lĩnh trưng này đã tại phòng giấy ông kỹ-sư chánh đạo hỏa-xa phía Bắc (Bureau de l'Ingénieur Chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord gare Hanoi) và phòng giấy ông chánh ở Bang-bộ (Service Maritime du Tonkin) tại Haiphong.

Ngày 3, 6 và 9 novembre 1926. — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi bán đấu giá mấy khu rừng của sở Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên quang thì bán vào ngày 3 novembre.

Rừng tỉnh Hải-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 6 novembre.

Và rừng đảo La Table thì bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua một khu mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nữa thì cứ hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, các tòa sứ tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Hải-ninh và Quảng-yên cùng các sở Kiểm-lâm Phú-doan, Phả-yên-bình Phan-lương, Tuyên-quang, Việt-trì, Ao-koi, Tiên-yên, Quảng-yên, Pho-ba-ché, Hongay, Yên-lập và đảo La Table.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOUILLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư và gửi cho
ông Bùi-xuân-Thăng
61 — 63 Rue du Coton — Hanoi

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ tháng hoặc mồng một tháng này trở đi cho gọn.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cứu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tự do diễn đàn

Sự giao-thiệp của các giáo viên ở chốn thôn quê.

Nói về sự giao thiệp ở chốn thôn quê, thì thật là khó khăn và phiền phức quá. Chỉ có những người đã ở qua đấy rồi mới am-tường hết và mới nhận biết là khó-khăn; tất phải có chút nghị-lực và tỉ nhiều chước giao thiệp, mới khỏi sinh ra truyện này truyện khác được. Mới rồi đọc bài diễn thuyết của quan Tổng-Sứ cũng thấy nói đến sự giao thiệp của các giáo viên với những người lịch-sự, trong nhã, hay bắt buộc phải giao-thiệp với những người, tinh-tình khắc-minh, ăn bận, cử-chỉ cũng khắc mình thì không khỏi lấy thế làm khó chịu, nên để sinh ra ông bê-tông, mà không thân mật được. Nhưng cho thế là lối cả ở những các nhà tỉ-đầu trở thì thông không đáng, vì sự giao thiệp ở các chốn thôn quê, như trên kia đã nói, thật có nhiều sự khó khăn lắm.

Cớ nhẽ nói rằng đi lại thì bẹ cho là không khinh, đi lại luôn, thì lại cho là mình sẽ ỷ xu-phụ, rồi vì thế mà những người chữ-dịch nọ lại có phần lên, cho rằng giảng sơn nào anh hùng ấy, nhà giáo kia đến làng mình bảo học, chẳng chiều chuộng mình mà được! Cứ nào mấy người đã hiểu rõ chữ tự do bình đẳng là gì! Quả có nơi vì sự bất bình mà thầy ỷ dám đương-nhiên sai tuần phiên bắt trói nhà giáo giải quan đó ư?

Cũng có nơi thì vì đi lại nhiều mà sinh ra bỉ lậu; khi đương giờ học tại xông-xộc vào trò giở nhìn ngắm tranh ảnh; hoặc khi gặp các nhà giáo ở ngoài đường, thì chào hỏi một cách sỗ sàng, khiến cho người ta phải ngượng-nghịu. Tôi có biết một người đã đỗ thành chung rồi bỏ về nhà quê dạy học. Một hôm có chàng bạn về thăm, anh em ra nhau ra đường chơi, thật nhiên gặp một ông lý dịch ngồi ở hàng nước, vội-vàng chạy ra nắm lấy tay ông giáo nọ co kéo mà rằng: « Kìa thầy tổng! Thầy đi đâu đấy, hãy vào đây uống với tôi bát nước chè sái! » Rồi cứ nằn-nì, lôi kéo hoài.

Lại cũng có nơi độ giảm ba người về bỏ một trường,; người nào làm lâu hơn cả, được cái hàn-lâm, hay đất gì đó, thì người làng đều gọi là quan lớn, rồi xưng con, còn những ông giáo khác thì họ gọi bằng thầy nọ thầy kia rồi cách biệt nhau hơn là ông phủ, ông huyện với các ông Tham-Phán, trường như cái ông có hàn-lâm ấy có quyền bổ cách được những ông kia, nên mới đáng quý trọng. Ông trưởng giáo nào được họ gọi như thế, nếu không phải là người khiêm tốn, lại lấy thế làm vinh, ỷ đốc vào đấy, rồi lên mặt với đồng sự, làm cho địa, vị những người khác phải sát kém đi, thì nguy đến sự giao thiệp trong một trường với nhau cũng chẳng ra gì, nữa là đối với làng. Có khi cũng vì thế mà sinh truyện lôi thôi. Để bay rằng tổng xong bẻ chẳng kể vào đâu, nhưng nhiều khi các ông Tổng Lý gọi những nhà giáo là thầy lại có ý coi mình như kẻ tôi tớ gọi người dưới, thì thường cũng không phải là nhã. Sự lễ-phép, khi-nhẫn phần nhiều là ở điện-bộ và ở lời ăn tiếng nói, ăn nói mà thô-bỉ thì những người lễ-độ, nghe đến phải ngang tai, mà đem lòng rẻ-rúng. Giao thiệp mà như thế thì còn thú vị gì! Ấy cũng vì thế mà những nhà giáo ở chốn thôn quê vẫn lấy làm phàn-nàn, khắc-khoải, không ai có cái muốn ở lâu.

Nhà Học-chính thường không xét cho những điều đó, hay hoặc biết đến mà làm ngơ, nên hễ giáo viên nào đã phải về dạy ở nhà quê, thì dễ ở cho thật lâu, có chăn muốn xin đổi cũng khó cũng không được, thành ra nhiều người bực quá mà phải từ-chức, hoặc bỏ việc mà đi. Nhà Học-chính không xét lý do mà thôi, chứ một giáo viên ở nơi nào đã làm giỏi, xin đổi, thời đối với nơi trường lẫy cũng ít có cảm tình nữa, tuy có phải ở lại cũng dễ sinh ra chán nản mà không hăm dạy bảo như thường, thì thiệt thường không ích cho học-trò mấy, sao bằng cho họ đi nơi khác để họ vui lòng làm việc. Nếu có ngại ốn đến sở chi-tiêu, thì nên bắt những người tự-ý xin đổi, phải chịu lấy tiền lộ phí, trừ những người ở thượng du xin về thì không kể. Và nếu được đổi đi đây đi đó thì chẳng những người làm việc được vui lòng, mà kiến-văn lại được thêm rộng rãi ra nữa. Cũng những thế mà thôi, Nha Học-chính lại còn làm được sự công bằng nữa, là vì hiện ngày nay có người được ngồi ghế-nhiều ở tỉnh đến chục, mười năm không phải bổ về nhà quê lần nào; mà cũng có người ở nhà quê lâu năm không được ra gần tỉnh, cứ để nguyên như vậy thì sự dạy-bảo chưa chắc đã được kết quả hay.

Nhân nói về ý quan Tổng-sứ muốn định sau này sẽ để quyền cho ông chuẩng giám-đốc trường phải truyện được kiểm-soát các trường khác trong phủ huyện, để ta có tài thiết tưởng không chọn nhầm, lại cho thi-hành như vậy e các ông đốc ta không giữ được mực công bằng như các ông đốc tây, thì lại sinh ra các điều phàn-nàn-tệ.

Còn như việc kén bổ các thầy giáo về các làng, thì nhân ý quan Tổng-sứ muốn cho các làng được chọn lấy thầy giáo tốt mong rằng ngài sẽ cho những người ở làng nào về dạy ngay ở các làng ấy thì thật là tiện lắm. Vì tục-lệ ta còn phải thờ cúng tổ-tiên khi giỗ khi tết, thường có họ hàng nội ngoại đi lại thăm nom, nên được ở ngay làng mình, thì quanh năm, ngày ngày lễ không phải đi về tốn phí, lại nhờ có xảy ra việc gì cũng có phải xin phép, vừa ngắn trở cho sự học của con trẻ vừa thiệt hại cho nhà nước. Chẳng những thế, thầy giáo được dạy ngay ở làng mình, thì lại được gần gụa cha mẹ, vợ con, có thể trông nom được cả việc nhà, và đối với chúc dịch ở làng mình cũng dễ khu xử vì đã quen biết sẵn mà người ta cố với mình cũng không sợ có điều gì quá đáng.

Tôi bàn thế cũng biết rằng còn nhiều làng có trường mà không có thầy giáo thì sao? Câu giải lời cũng dễ. Xin chọn những người cùng một tổng cùng một huyện hay xa ra nữa là cùng một tỉnh, rồi bắt hạn ở nhà quê ai muốn đi đâu, thì nên y cho. Mấy điều đó mong rằng nhà nước nên lưu ý cho, thì lấy làm tân hạnh lắm.

Tứ-Phong.

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

(Tiếp theo)

Thế tục độ gì thấy chứng ti hư, ăn không vận hóa, là dùng mạch nha, sơn tra, thần khúc, sa nhân, hương-phụ, chỉ-thực, phúc bồn; thậm chí dùng cả hoàng-liên, sơn-chi, thành ra càng hoàng-liên, sơn-chi, thành ra càng ti hư, mà vẫn cho là tại mình yếu được. Có biết đâu rằng phương lễ đã thuần là những vị bánh khí phá khí chỉ người nào tích tụ do thực hỏa mà nguyên khí chưa suy, mới nên tạm dùng để tả bớt phế khí, tức là cái lẽ thà mẹ đánh con đó thôi.

« thổ sinh kim, thì ti là thổ,
« tức là mẹ, phế là kim, tức
« là con, tả phế khí, tức là
« làm cho con phải hao mòn,
« đứa nào bé rất mà rào bớt
« sài bèo đấy sẽ nên người mẹ »

Bằng chứng bệnh đó ti vị hư mà dùng những phương lễ ấy, thì ti vị lại càng hư mà tuyệt mất nguồn sinh hóa.

« tuyệt nguồn sinh hóa, là
« vị khí tuyệt ».

Lẽ nhất là: người ta cho sâm trật là những vị thuốc bổ mãn đời trẻ, coi như thể nọ sản độc, mà không dám dùng, thì là không hiểu lời nội kinh nói: (bệnh đo hư phải dùng bổ tễ; bệnh do lao tổn, phải dùng ôn tễ); Lại có nói: (dùng thuốc bổ tắc để trị chứng bệnh bổ hão); Và không hiểu lời ông Đông-Viên nói: (ti vị thực, thì tả bằng chỉ-thực hoàng-liên; ti vị hư, thì bổ bằng trần-bì, bạch-truật) Và không hiểu lời ông Đan-Khê nói: (tả thực hỏa bằng hoàng-cầm hoàng-liên; bổ hư hỏa bằng nhân-sâm hoàng-kỳ).

Vả lại: ti vị khí mới bị thương, tuy thân rằng đồ ăn đồ uống ủng trệ, biến thành thấp nhiệt, mà nguyên khí chưa suy sẽ dùng tạm dùng hoàng-liên và sơn tra trần-khúc, cho được tiêu tích, nhưng cũng không nên dùng lâm, sợ nguyên dương hư nhược, lại càng khó vận hóa; chứ bệnh đã lâu ngày, nguyên dương hư nhược, mà lại còn (0#30) bằng tem cũng được) để chỉ tiền giấy quản khác.

Để ai không gửi tiền theo thì số đã nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

Việc Nam-kỳ

CHỢ LỚN

Bỏ thuốc mê cho người uống đặng đoạt của. Bữa rồi có một người Khách-trú lại nhà của An-Ngưu thương gia ở tại Chợ-lớn mới đi xem bịnh đã nhà mấy ngày đương sắp sửa chết An-Ngưu nghe vậy cũng vui lòng nên bữa chịu. Có người ra dắt An-Ngưu đi. Tên ấy là Chung-Bội. Tới nhà ký học Chung Bội người xưa lại tại nhà của An-Ngưu đặng rước Khách ta. Hai đàng lên xe ngồi, Chung-Bội biết chỗ chỉ đường cho sắp-phơ chạy. Quanh đường nẩy, quẹo lại đường kia, An-ngưu cứ ngồi im lìm đợi tới chỗ.

Xe hơi chạy gần sẻ tứa giờ đồng hồ mới tới một cái nhà xem coi cổ vẻ sang trọng nhiều. Chung-Bội biểu sốp-phơ ngừng rồi mới An-Ngưu vô nhà. Nhân vì An-Ngưu có tánh tật tinh nên vô ổ bợm gian mà không để ý đề phòng chi chi hết. Ngồi nói chuyện chơi một hồi lâu Chung-Bội chạy vô trong rồi trở ra nói với An-Ngưu rằng: mấy người kia chưa đặng biểu khách ta chịu phiền ngồi một chút.

Giây lát Chung-Bội lại bày đặt rằng: bây giờ ngồi không nói chuyện vã coi bộ buồn quá, thôi ta nằm nhắp nhau lại đi nằm nói cho con chơi, An-ngưu nghe rồi cũng vui lòng nằm nhập song thơi.

Vì Khách ta không có đem tiền theo nhiều nên khi thua hết chẳng biết sao phải tạm đỏ của mấy tay cờ bạc trong sòng rồi sẽ về nhà lấy đem lại trả. Trong lúc đánh bài có người đem nước trà lại mời uống coi bộ niềm nở lắm. Thua hết tiền mượn, An-Ngưu có hơi nóng ruột một chút quyết đánh gỡ lại mới dòng về nhà mở tủ lấy 20.0$ lận vào lưng trở lại sòng cờ bạc.

Bây giờ đây thiệt rõ ràng là đi đánh bài chớ chẳng phải đi xem bản đồ nhà máy đâu. An-Ngưu nẩng nước trà có thuốc mê nên bỉ hoài tinh thần khật khờ khật khưng không biết gì hết; rồi đem hai ngàn đồng bạc lại song thua rảo.

Về nhà sau tỉnh lại Khách ta mới nhớ mạy may các việc, bết mình đã bị điểm gạt rồi, nên tật tật xuống bót thưa hỏi các việc cho quan trên nghe.

Việc Nam-kỳ

CHỢ LỚN

Bỏ thuốc mê cho người uống đặng đoạt của. Bữa rồi có một người Khách-trú lại nhà của An-Ngưu thương gia ở tại Chợ-lớn mới đi xem bịnh đã nhà mấy ngày đương sắp sửa chết An-Ngưu nghe vậy cũng vui lòng nên bữa chịu. Có người ra dắt An-Ngưu đi. Tên ấy là Chung-Bội. Tới nhà ký học Chung Bội người xưa lại tại nhà của An-Ngưu đặng rước Khách ta. Hai đàng lên xe ngồi, Chung-Bội biết chỗ chỉ đường cho sắp-phơ chạy. Quanh đường nẩy, quẹo lại đường kia, An-ngưu cứ ngồi im lìm đợi tới chỗ.

Xe hơi chạy gần sẻ tứa giờ đồng hồ mới tới một cái nhà xem coi cổ vẻ sang trọng nhiều. Chung-Bội biểu sốp-phơ ngừng rồi mới An-Ngưu vô nhà. Nhân vì An-Ngưu có tánh tật tinh nên vô ổ bợm gian mà không để ý đề phòng chi chi hết. Ngồi nói chuyện chơi một hồi lâu Chung-Bội chạy vô trong rồi trở ra nói với An-Ngưu rằng: mấy người kia chưa đặng biểu khách ta chịu phiền ngồi một chút.

Giây lát Chung-Bội lại bày đặt rằng: bây giờ ngồi không nói chuyện vã coi bộ buồn quá, thôi ta nằm nhắp nhau lại đi nằm nói cho con chơi, An-ngưu nghe rồi cũng vui lòng nên nhập song thơi.

Vì Khách ta không có đem tiền theo nhiều nên khi thua hết chẳng biết sao phải tạm đỏ của mấy tay cờ bạc trong sòng rồi sẽ về nhà lấy đem lại trả. Trong lúc đánh bài có người đem nước trà lại mời uống coi bộ niềm nở lắm. Thua hết tiền mượn, An-Ngưu có hơi nóng ruột một chút quyết đánh gỡ lại mới dòng về nhà mở tủ lấy 20.0$ lận vào lưng trở lại sòng cờ bạc.

Bây giờ đây thiệt rõ ràng là đi đánh bài chớ chẳng phải đi xem bản đồ nhà máy đâu. An-Ngưu nẩng nước trà có thuốc mê nên bỉ hoài tinh thần khật khờ khật khưng không biết gì hết; rồi đem hai ngàn đồng bạc lại song thua rảo.

Về nhà sau tỉnh lại Khách ta mới nhớ mạy may các việc, bết mình đã bị điểm gạt rồi, nên tật tật xuống bót thưa hỏi các việc cho quan trên nghe.

SÁCH LUẬT

Quan phó Binh-lương, *A Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này:

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2$00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2.00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. 1.50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 3.00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại bản-quán 9

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các vị gửi mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản lý, để cho người làm đỡ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết vì mà trả lời.

MỚI XUẤT BẢN:

SƠ-HỌC ĐỊA-DƯ

Đông-Pháp — Bắc-kỳ
Trung-kỳ — Nam-kỳ

Dùng trong các lớp Sơ-đẳng các trường Pháp-Việt và nhất là cho học-trò đi thi bằng Sơ đẳng yếu-lược

PHẠM-HUY-LỤC Soạn

Có địa-đồ Đông-pháp toàn-thể và địa-đồ riêng từng xứ
Giá bán: 0$50 — Tiền cước: 0$20
Bán tại bản-quán và các hàng sách

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty

(RỪNG BẢO-ĐẠI, RỪNG PHỐ-VỊ, RỪNG HẠ-CƯƠNG)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Có xưởng tại Đáp-cầu, Yên-viên, Đồ-xá.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỘT ĐỒNG CHỈ 0$20 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này để tiện việc học hỏi, cần mua bán đổi chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ hơn.

Giá tính chỉ 0 p. 20 một dòng, các ngài chỉ mất có 4, 5 hào mà cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật liền mạch dương.

Giá 0 p. 20 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, mà khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy quản báo, bản-quán xin tính rẻ đi mới nữa tiền.

B. Q.

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500$00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.804

Muốn bán cái đất số 67, phố Henri-Rivière Nam-định. Hỏi tại Mme Nhi, sage-femme, Ô-mễ, Thái-bình. 5.865

Có hai cái nhà gần nhau và hơn 900 thước đất ở phố Quan-thánh, muốn bán ngay 5.000 $. Xin hỏi 123. Hàng Bông. 5.889

Báu cái nhà ở phố hàng Mã mây số 33, và cái nhà ở Ngõ-sâm-Công số . . . . 67 sân nhà hút Quảng-lạc. Hỏi tại nhà báo. 5.903.

Xe ô-tô
(Automobiles)

Muốn bán một cái xe ô-tô 16/24 mã-lực, 7 chỗ ngồi, còn tốt lắm. Có thể dùng làm xe vận-tải được.
Hỏi tại số 86, đường Carreau (Phố-nhì) 5.891

Muốn bán một cái xe ô-tô « Renault » 6/7 mã-lực, 4 chỗ ngồi, rất nhiều các đồ phụ-tùng, còn tốt lắm.
Hỏi tại: Trường trẻ con tây lai và thừa nhận, phố Delorme. 5.892

Vì đi xa muốn bán ngay xe ô-tô Renault, 5 chỗ ngồi, 11 mã-lực, chạy tốt, giá rẻ. Hỏi tại: M. Legris, 152, Avenue O'd'Endhal, Haiphong. 5.895

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ, Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua:
(On achète)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.819

Trường học
(Ecoles)

Trang-bắc Học-hiệu có đủ các lớp dạy như trường Nhà-nước. Đơn xin học gửi đến ông hiệu-trưởng ở 22, phố Nhà-thờ (Rue Lamblot). 5.756

Leçons de Français, jusques et y compris la Rhétorique.
Leçons de Latin, Cours Préparatoire et 1re Année par Professeur Français qui se rend à Domicile. Ecrire: L. P. 126, Roe Duvillier. Prière donner adresse exacte. 5.795

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

27, hàng Đường, bán dép dừa đủ hạng, bền chặt, đi trong nhà rất thanh-nhã giá rẻ. 5.885

Nguyện tôi có lấy con gái tên Đỗ-văn-Thứ là Đỗ-thị-Chiêu ba mươi hai tuổi (32 tuổi); mặt hơi đen, người cao nhớn cũng ở một làng hiện đã được hai đứa con gái: một đứa lên năm tuổi và một đứa được sáu tháng, vợ chồng vẫn thuận hòa với nhau không có điều gì cả, đến hôm mồng mười tháng tám tôi đi vắng đến lúc tôi về thì không thấy đâu cả; vậy tôi xin bà cả các ông, các bà ở chỗn nào hay ở làng nào thấy có người như thế thì viết giấy cho tôi hiết tôi xin hậu tạ và tiền phi tổn tôi xin chịu cả.

Hoàng-văn-Ngọc.
Lý-trưởng
làng Mỹ-Khê phủ Kiến-Thụy tỉnh Kiến-An
5.902

ĐỒNG-HỒ
BỎ TAY
BỌC VÀNG
Máy mỉ-nee,
15 chân-kính
Mặt sứ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương
Hí-viện
RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi
Thu nửa tiền
Tối thứ bảy 25 Septembre
NỮ TRÍNH-THÁM
(Tích mới soạn)
Sự tích một người con gái khôn ngoan rất mực, mưu trí thật tài, do thám được nhiều chuyện rất buồn cười!
Tối chủ-nhật 26 Septembre
HIỆP-PHỤ THÀNH-TIÊN
Tích này vui trò đẹp lớp từ đầu đến cuối, lại có vai đào điên hát lâm giọng thật hay.
Tối thứ hai 27 Septembre
RỦI MAY VÌ SỐ
Sự tích nước nhà rất hay, có ba vai đào hát lâm giọng hát chèo rất hay.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh cảm.
Mắc bệnh cảm, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.
Muốn trị bệnh cảm, chỉ có một thứ thuốc, là:
Cachets du Docteur Rascol
0$50 một hộp sáu cachets

Tại hiệu CHARMEUSE
Phố LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)
CÓ BÁN:
Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con; — tất tay, tất chân, khăn; — áo dài-bà, con-gái; — tạp hóa; — giầy đàn-ông; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường; — các thứ vải; — áo *sơ-mi* đi lễ, người-lớn, trẻ-con, áo *sơ-mi cellular*, áo-ngủ; — đồ chơi, vân vân.
Vừa mới sang một tủ cát-kết cho sốp-phơ, khăn quàng cổ lụa.
Hiệu « CHARMEUSE » **BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TÂY RẤT RẺ.** 3064

Thưởng nguyệt đêm thu

Có mấy công-tử, nhân đêm thu vui vẻ, giở một giảng trong, muốn đề nhau đi thưởng nguyệt trong sớm bình khang. Đến nơi nghe chỗ nọ trêm, chỗ kia đèn, các công tử tuấy chạnh thấy người thì lồng thưởng nguyệt đêm hoa lại càng mê mẩn, liền vào một nhà chị em kia chưa có khách hát. Vừa đến nơi chuyện trò chị kỹ một hồi thì chị em pha nước dọn bánh ra để tặng các công tử thưởng nguyệt đêm thu. Đang ăn uống một công tử nói rằng: — Các chị đã mua được thứ bánh ngon thì sao không kêu chè thơm, lại mua thứ chè guất gì thế này chẳng có hương vị gì cả.

Vì chị em thạm nỏ mua thứ chè tạp hiện, thấy các công-tử chê hai không biết giả phải lại làm sao mấy tìm cách nói đối rằng:

— Thưa các quan, chè lắm duy chỉ có chè Kim-Thái là ngon nhất, nhưng vì chúng tôi không tìm thấy hiện, mấy phải mua thứ chè này, xin các quan xơi tạm vậy.

Một công tử thấy nói thế biết chị em muốn quịch mình, liền ngâm mấy một câu rằng:

Nhân vui tiệc bước lên sập
Chén chè Kim-Thái đầy nào thiếu chi
Bỏ ba bông ngang là gì?
Hiệu con sư tử ai thì chẳng hay
Các chị em nghe xong biết rằng cảnh uống chè thì đã theo nếu có nín thì không giảm thể ngón gièm nữa.

Tan người

CHÍ-CHỦ (Phú-thọ)

Vết được xác. — Ngày 16 septembre, hồi 7 giờ 30 sáng, tại Tập-thiện ở Chí-chủ có vết được cái xác một người con trai chừng 16, 17 tuổi, mà không có áo quần gì cả.

Xác ấy sau khi khám biên rồi, đã đem chôn tại nghĩa địa của hội.

CAO-BẰNG

Rút tiền vốn và trách nhiệm ra. — Con hai rằm này, vì bận kinh-doanh việc tuần lâm *đương*, tôi không đi tại giờ giám-đốc luận luôn đến công việc hội Mão-cảnh công-ty, vận tải ô-tô ở Cao-bằng, là hội tôi đã đứng chung tên, góp chung vốn. Gần đây tôi mới thấu thêm được mấy việc nữa, thành ra tôi lại bận rộn thêm. Bởi vậy, theo thời tôi yên-cầu, hôm 15 Août 1926, hội Mão-cảnh công ty đã họp kỳ đại-hội-đồng bất thường để công nhận việc tôi rút hết tiền vốn và hết trách-nhiệm ở hội ra. Tờ biên bản kỳ hội-đồng hôm ấy đã trước-bạ, đã ký tại tòa án Haiphong và đã trình lục, đăng vào báo « Avenir du Tonkin » ngày 16 Septembre 1926.

Tên hội vẫn gọi như trước là « Mão-cảnh công-ty » nhưng kể từ ngày 15 Août 1926, thì một mình ông Hà-văn-Mão đứng làm quản lý và chịu hết trách nhiệm, phần tôi không còn can dự gì đến hội nữa.

Trong khoảng bốn năm, vì có chung phần vào hội Mão cảnh, nên được quen biết thêm nhiều ngài, lấy làm hân hạnh lắm, nay tôi từ chức ở hội ra, vậy xin có nhời kính tạ hết thảy các bạn hàng và các thân hãng cố hữu đã vị tình *riêng* với tôi mà chiếu cố đến hội Mão-cảnh từ trước đến giờ, mong rằng cát thịnh tình ấy các ngài lại cứ rành cho ông Mão là bạn cô-đông cũ của tôi, thì tôi lấy làm cảm ơn lắm.

Nay kính cáo.
Ngô-tiến-Cảnh, thừa khoán ở Cao-bằng
5901

NINH-BÌNH

Hát giúp dân bị lụt và hội Liên-sư. — Hội-đồng tổ-chức cuộc hát « Tối đốc phụ nữ-tâm » hôm 18, 19 septembre, chúng tôi xin có nhời thâm tạ các quan, các ông, các bà thân hào trong tỉnh đã đến giúp và chứng-kiến hai buổi hát đó. Thực anh em chúng tôi không ngờ được kết-quả như thế. Chợ-đông tuy rộng rãi thế mà hôm nào cũng đông không đủ chỗ ngồi, nhiều ngài phàn nàn vì không lấy vé trước đành phải về không.

Dự cuộc có quan Công-sứ, quý-phu-nhân, các quan Tây-Nam cùng thân-hào trong tỉnh.

Tiền thu hai tối được	1063$78.
Chi phí hết	89.06.
Còn	974$72.
Anh em chúng tôi trích một số tiền	700.00.
để nhờ quan Công sứ ngài gửi lên hội-đồng cứu-tế.	
Còn lại	274$72.

sẽ giúp vào hội Liên sư.

Sự chi tiêu ít như thế là nhờ tấm lòng nhiệt-thành của các hội-viên đã hết sức giúp hội được nhiều việc mà không tính tiền, nhất là việc cỗ-động bằng ô-tô trong hai hôm của hai ông hội-viên.

Sau nữa anh em chúng tôi xin cảm ơn M. Hân-Lan cửa rạp hát Nam-minh Nam-định đã sẵn lòng giúp hai vai đào và cho mượn các chanh cánh.

L'ên-sư hội lại cảo.

Câu chuyện đen kịch T.Đ.P.N.T. — Về việc hội Thể-dục Liên-sư diễn tấn kịch « Tối-độc-phụ-nhân-tâm » vừa rồi đã được bà con hoan nghênh song cũng không khỏi có điều chỉ nghị là làm phúc thì làm phúc cho trót, sao chỉ lại nửa giúp đồng bào bị lụt lội, nửa quyên vào quỹ hội để lấy tiếng. Vậy có phải ra việc nửa vời chẳng vội, việc chưa nên vội để vội không? Giúp dân bị lụt cần hơn nên vội làm hơn nay là quyên sau quỹ hội cần hơn, nên vội làm hơn.. » Ấy đó cái mục đích cách hành động của hội Liên-sư chưa được chu đáo hoàn toàn là bởi thế đó. Ấy đó nên chi về sau này phiền nhiều người chỉ nghị ra thân là bởi thế đó.

Vì những lời dị nghị rất hợp lẽ ấy nên kỳ giả là người đứng giữa, chẳng vì bên nào, chỉ chẳng qua gọi là có biết đôi chút, nên cẩn viết ra đây để ai nấy biết cho rằng: không phải hội Thể-dục Liên-sư không biết thế đâu! Hội cũng tự rõ là để đi xin bỏ bát cơm về mà còn số lấy một nửa là không nên lắm chứ. Hội cũng tự rõ là hiện nay mấy mươi vạn sinh linh đồng bào ta lênh đênh trên mặt nước, cửa nát nhà tan, miệng đói rột rét, đương ngửa cổ ngóng đầu trông sau nhìn trước về miếng ăn khi đói, đồng tiền lúc không sẵn ta đem đến cứu giúp cho họ; đó là điều nên với vàng làm ngay cho trên việc ngĩa mới phải; chứ còn như việc quyên tiền vào quỹ để làm hội quán thì để với chi? Thế nhưng khốn vì những lẽ sau này mà hội Liên-sư ngày nay bị thiên trách quá đáng như trên kia vậy.

Số là đầu năm quan công sứ Grosgin ngài có cho hội một khu đất rộng hơn 3.000 m2 ở gần chân núi Thúy-sơn và Hải-học để làm sân đánh quần và sân đá bóng; và ngài lại có hứa rồi về sau ngài sẽ đỡ đần cho hội để làm một hội quán ở ngay giữa bãi đất ấy để khỏi phải phiền rằng, mỗi khi hội họp lại mượn đến hội quán Tri-tri. Nhờ được khu đất rộng ấy nên bắt đầu từ tháng hai tây hội khởi công sang sửa; gần hết tháng tư mới hoàn thành được hai cái sân quần mà số tiền kinh phí kể cũng đã nghìn đồng. Ấy còn chưa nói đến những sân đá bóng; thế mà bác cán làm nhà hội quán thì lấy tiền vào đâu? Bởi vậy hội có phần trần nỗi khó khăn ấy lòa quan Công-sứ và đến sau tức cho như ý phần nhiều các hội viên, hội định xin phép quan trên cho hội được khai diễn một cuộc hát đặc biệt để lấy tiền quyên vào Hội, Trù tính mãi kể đã có mấy tháng trời nay, song vì một vài việc làm trở ngại, nên chưa thể khai diễn ngay được. Đến hiện giờ nhận lúc anh em đồng-bào bị thất-lợi, chỗ nào chỗ ấy quyên tiền cứu giúp nên hội tức này lại càng sốt sắng may nhờ được M Hân Lan cho hai vai đào là Mel'as Minh và Nga giáp, nên hội mới khai diễn được mới rồi. Số tiền thu hôm ấy phần làm hai, một nửa giúp dân lụt, một nửa quyên vào quỹ hội. Sự thế là thế, chứ nào có phải hội Liên-sư nhờ ít phết sẻ đâu; nhờ đồng-bào bị lụt mượn tiếng trợ-cấp mà ăn « hớt » lấy một nửa đâu! Nếu trước kia nghĩa là lục dân ta chưa phải lụt ngập mà hội Liên-sư khai diễn ngay được lúc đó thì số tiền kia cả quyên cả vào quỹ hội; thế mà nay hội đề ra một nửa số thu được đó đem trợ cứu cho nạn dân, thì hội cũng biết ăn « dè » lắm đó; khá khen thay! Vậy gọi mấy lời phân trần để bà con ta rõ, kẻo còn nghi ngại mãi; và nhân tiện ký-giả xin nước so rằng: Giá hội Liên-sư ngày nay đã sẵn có những tay thí tử như thế, thì đã vậy nữa lại tìm chọn một tích nào khác nữa có hồ ích cho xã-hội mà khai diễn lần thứ hai: làm phúc không có hạn nghĩa, nhẫn bà con cũng sẽ vui lòng hoan nghênh mà tán dương tại phải. Mong mỏi thay! Các ngài Hội-viên hội Liên-sư tự nghĩ sao đây?

Tràng Khanh Lê-đình-Toại lại cảo

Hoa Đào Trước gió
(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)
(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)
Sách dầy non 300 trang. Giá bán 0$65
Cước phí 0$20. Mua buôn trừ 15 phần.
Thư và Mandat xin gửi cho:
M. BÙI-XUÂN-HỌC
Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.
5.556

Hoàng-Quang-Thiện 進
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

Gương soi hiệu Saint-Gobain, gương lam « Pare-brise d'Auto », khung gương lam bằng gỗ trạm kiểu mới, khung thiếp vàng nhiều kiểu đẹp và rẻ.
Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA,
7, rue du Chanvre, Hanoi.
Téléphone n° 250. 3085

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền: **1$30**
Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, về các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền: **0$80**
— BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3043

NHAN DỊP BẠC CAO
Không dâu có hàng rẻ bằng
Kiến tới vườn mới nhận được lời báo Tây gửi sang không mấy hàng sau này: *Giấy gai tây đã khởi hạn, cũng là các thứ Bao ngọc Rạo Xanh, ngọc Tím, bao cũ, bao mới, đều có cả. Hiệu tôi lại có bán các thứ: Nước Hoa, Sáp Thơm và Bột Mắp hiệu « EDAC ».* Nhân dịp giá tiền bạc tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. Sẵ giá bây giờ vốt mấy tháng trước, thì mỗi đồng bạc ba tới 4 là ít, vậy hãi giá được bao nhiêu tôi xin kiến các qui-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu xẽ biết cho là sự thực, nhưng xin mua ngay, kẻo nói dịp này chính là cái buổi mà chúng nước hàng trên nầy bán chạy lắm. Kính cáo.
ĐỒNG-LONG, 28, Rue des Pavillons-Noirs
Số 28, Phố Hàng Mã (Mây) Hanoi
3041

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty
(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-mỏ, Rừng Họ-cương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Gòn
ĐIỆN-THOẠI SỐ 150
CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Đề xuống tại Bến-cầu, Yênmôn, Hanoi

VỆ-SINH-BÁO
Direction: 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 96
Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được ngót một vạn bức *thư xin gửi cho báo biếu không*. Vậy chi nay mai là hết số **báo biếu không** và Bản-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kịp gửi, kẻo muộn.
Nay làm sổ mới, vậy ngài nào *xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.
Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật vắn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và chỗ ở cho rõ*.
Ở góc bức thư, xin *để tỏ tên tỉnh* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tỉnh nào vào tỉnh ấy cho tiện.
3002 VỆ-SINH BÁO

MUỐN ĐỠ TỐN TIỀN
Muốn cho quần áo được trắng trẻo và thơm tho; Các ngài nên mua Savon « HIỆU ĐẦU THỎ » (Le Lapin) là một thứ xà-phòng rất tốt, không hao, đã nổi tiếng ở khắp cõi « Đông-pháp » này:
Ở Hanoi và các Hiệu tạp-hóa lớn các tỉnh đều có bán.
Mua buôn xin hỏi Hiệu Đắc-Bằng, N° 72, phố hàng Bồ Hanoi. Giây nói số 341.
Xà phòng hiệu « ĐẦU THỎ » này đã được tại Tòa, bảo-hiểm giờ cho-
3064

SÂN-NHIÊN-ĐÀI
Tối hát từ thứ sáu 24 Septembre 1926
Kính cáo để quý khách biết rằng tối thứ sáu mới rồi bản hội có cho thuê rạp để người ta diễn một tích cải lương là vì bản hội không biết đích người thuê về bọn nào hội nào tiếng tăm làm sao, nghĩ rằng cho thuê để: 1° Khai hóa việc hý-kịch; 2° Giục lòng người hâm mộ hý kịch; 3° Về việc buôn bán cho thuê để đỡ phí tổn; 4° Cho bạn hát nghề hát một hôm để lấy sức hát mấy hôm sau cho hay. Không ngờ đâu mấy người ra trợ để đến nỗi phụ lòng tin-cậy của quý khách, và làm rầm rỹ rạp hát, khiếu quan cảnh-sát phải đem lên cấm, bởi vậy bản-hội phải bỏ cảo để quý-khách biết rằng tối hôm ấy bản-hội chỉ biết cho thuê rạp không thôi, chứ không có dự gì đến việc diễn kịch cả, trách nhiệm và chế khen ở như người thuê và người diễn cả. Nhân thể xin quý khách phân biệt việc hát cải lương kẻo lầm.
Vì tối thứ sáu người ngoài diễn tích hát của người ta không được chính đốn, cho nên bản hội chọn về mấy tối sau này những tích hát có danh sách để quý-khách được vui vẻ để xứng với trang-thu giảng tỏ này.
Kính thư
Tối thứ bảy 25 Septembre 1926
ĐỨC THÁNH TRẦN-VŨ
Chẳng tham lộc cả ngôi trời,
Ưa miền tiên cảnh xa nơi tục trần.
Có khi giá vũ đằng vân,
Trừ yêu sát quỷ xa gần khiếp oai.
Tối chủ-nhật 26 Septembre 1926
TRẦN-TRIỀU HIỂN-THÁNH
Thánh thiêng nước tổ Việt nhà,
Ra oai sát quỷ, trừ tà bốn phương.
Hết lòng phò tử quân vương,
Muôn dân sùng tiếng đền hương phụng thờ.
Có cảnh lạng quốc tế trông rất uy nghi.
3006

CÁC NGÀI MUA THAN
Các ngài có muốn mua than Criblé hay than Menu ở mỏ Espoir (Hoành-Mô) thì mời các ngài cứ đến hỏi tại nhà giấy công-ty mỏ than Đông-triều số nhà 21, đường Jules Ferry, *Hải-phòng.*
5.891

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Muốn khỏi khỏi các bệnh sài đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh tiện rất hiệu nhiệm.
Thứ toàn bằng chất: Santalol chất: Salol
và chất: Urotropine
Giá: 1$30 một hộp

Rượu bổ-đào:
" TONIQUE TONKINOIS "
Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo tinh tự-nhiên ra đây, chẳng như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trẻ-con và người có tri khôn tài không ai có thể tin được!

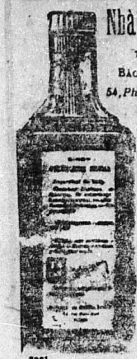
Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, chỉ nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn: từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại rất quí, mà vị 4$ có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Trang-tiền, 54
HANOI
Xin mua kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trong thời hạn 15 hôm này.

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi, làm cho hay ho vặt.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC BỔ HUYẾT MÁU BÔ 1 $ 40

3021

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọc

RÔM-SẢY

Lác đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudol thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sảy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý về công mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn : 0 $ 50

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RÙNG HÃY DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoàn tán, hoàn viên

Đại lý ở các thuộc-địa Pháp toàn cõi mọi nơi đều có thuốc này.

Gửi mẫu và tài liệu xin gửi cho:

Nhà chế thuốc LAGROIX, 23-25, Rue Philippe de Girard — PARIS. 3001 m

---

Mal de Dos et Troubles Urinaires

Voici des signes importants pour reconnaître la faiblesse des reins et voici le traitement qu'il est utile de suivre si vous éprouvez des douleurs aigües ou sourdes dans le dos.

De même si vous ressentez des troubles urinaires avec urines troubles, foncées ou qui déposent, n'hésitez pas à employer les Pilules Foster.

Bien des douleurs et des signes inquiétants ont disparu, grâce à elles, d'une façon rapide et définitive.

Elles sont excellentes contre la cystite, le catarrhe et l'inflammation de la vessie, l'incontinence, les envies fréquentes avec brûlures.

PILULES FOSTER

pour les Reins et la Vessie

La boîte: 7 fr. 80 — La double-boîte: 14 fr.

Toutes Ph^ies ou f^y, H. Binac, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

DẦU "CRÉSYL" THIỆT

và sự hiệu nghiệm chắc chắn đã thử theo cách bác học, thì có một mình "tân hiệu":

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OAN tinh-nghiệm thật, những là bịnh giáo-trới, thiên-trới, tả-thấp, ôn dịch tàu vật.

THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng mà rửa ráy nhà cửa khỏi độc-địa, để tẩy trong đồng bài, rửa bàn tẩy cho khỏi độ ghẻ.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ các vật thu độc, trang vệ, muỗi mòng, bọ chét, gián mối và nhện-nhện.

Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đặng trọn sự hết hôi hám mà thôi.

HÃY DÙNG CỐI ĐỪNG CHỊU kẻ bán nào không có nhãn hiệu "CRESYL-JEYES"

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá-trị và cách dùng thuốc *Dragées Rabuteau* thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dày và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này: Thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này bào-chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí đạm-lam (lode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bơn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh sao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0 $ 80

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1 $ 40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

3001

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ sóc nhiễu, hàng lãn nhiễu lãm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ) như the, nuyến, lĩnh, lụa, bâng, quế, sản sản, vé hàng Saigon như lĩnh, the, sản sản.

Nay mới có dạ các màu, lông thâm, mogo đen vé nỉ sản rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, nếu ở xa thì gửi thư về, bản hiệu sẽn gửi contre remboursement.

Cần-bạch

YU-WO-TSÉONG

3015

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3016

LAN-PHƯƠNG

79, Hàng Đào, Hanoi

Bản-hiệu chuyên làm khăn xếp đã lâu năm, làm được kiểu đẹp để chắc chắn hơn mọi nơi. Nay có làm cả mũ nút chai (liège) đủ các lối. Hàng gửi lĩnh hóa giao ngân, nhưng phải gửi một phần tiền trước.

Khăn 7 nếp không kì chữ nhân 9

Khăn tây, 3 $ 50 - 3 $ 00 | Lượt, . 2 $ 50 - 2 $ 00 - 1 $ 20 , 0 $ 60

Mũ nút chai : 3 $ 00 - 2 $ 50

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến hiệu lạ thường — Không sót

Dễ lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt. . . . . 0 $ 20

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3002

RƯỢU BỔ MARIANI

(Vin Tonique Mariani)

RẤT MẠNH

Mỗi bữa uống một cốc con

Bổ-dưỡng sức khỏe và tinh-thần

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha trang, Đồng hới, Thu xá, Saigon, Pnom Penh

3007

DELEULE ET DESTOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn Hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

MÙA SĂN 1926-1927

SÚNG « CHARLIN » có máy bật đạn, à canon fixe 375 $. 235 $. 188 $. 140$. 100$. 94$ và	85 $ 00
SÚNG « GRAS » transformé, đạn số 16	9 $ 50
SÚNG MỘT LÒNG « UNIC » dùng bắn được các thứ thuốc	14 $ 00
SÚNG CÒ NGOÀI HAI LÒNG (A CHIENS) đạn thúc hậu. 30 và	26 $ 00
SÚNG 2 LÒNG, CÒ NGẦM HAMMERLESS, KIỂU « ANSON & DEELEY » ba chốt.	38 $ 00
SÚNG « HALIFAX » có máy bật đạn 45 và	41 $ 00
SÚNG « DARNE » dùng bắn đủ các thứ thuốc, 132 $. 110 $. 90 $. 82 $. 76 $. 70 $ và	67 $ 00
SÚNG NGŨ-LIÊN « BROWING » đạn số 12 và 16	72 $ 00
SÚNG CON KIỂU « WARNANT » đạn số 9 m/m và 6 m/m	7 $ 50
SÚNG CON KIỂU « GRAS » đạn số 9 m/m.	8 $ 50
SÚNG CON BẮN Ở VƯỜN HAMMERLESS « INEDIIE » có ngắm, đạn số 9 m/m	9 $ 50
SÚNG PÂN HƠI đạn số 4/5 và 6/5	10 $ 00
SÚNG CON KIỂU « LEBEL » lòng xoáy ốc, đạn số 6 m/m.	14 $ 50

Hỏi quyển khai giá hàng riêng về đạn và súng

3005

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, tự thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIÂY NÓI SỐ 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ERG KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm về dân bà ở cữ* . . . . . *Một lítre:* 2 $ 40

Trước khi ăn cơm nắng một cốc con.

ELIXIR HISTORÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* 1 , 25

Nếp tiêu lắm đến được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền sở-hữu, mà lắm cái số nắn cũng được đó, như thế đã đông tới tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên số là. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lá, giá tiền lớn từ $40.000 nhỏ đến một 4.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

GRANULÉ HISTORÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* 1 , 25

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phải rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DIESP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm nắng 3 hay 4 muỗm* . . . . . *Một chai:* 1 , 25

SOUTTER METAL. Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai:* 0 , 80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Trên gửi bằng phiếu người mua phải chịu

3009

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong luật (Như vậy mỗi ngày chỉ độ ra mấy xu, số thì làm năm giám có được).

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền sở-hữu, mà lắm cái số nắn cũng được đó, như thế đã đông tới tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên số là. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lá, giá tiền lớn từ $40.000 nhỏ đến một 4.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt tiền chắc nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng số

Nên là những số được trúng sẽ gửi cho người dự cuộc không lấy tiền, về mỗi kỳ số sẽ trong bốn kỳ bảng năm

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc chơi rất sẽ, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

3018 b

Le Directeur-Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN